

JAARVERSLAG 2020

HET DEKENBERAAD

'OP VOLLE KRACHT VOORUIT'

VOORWOORD	3
1 SAMENVATTING	5
2 TRENDS	7
3 HET DEKENBERAAD	10
• Het dekenberaad	
• Staf	
• Ondersteuning (unit DTA en unit FTA)	
• Kenniscentrum Wwft	
4 WERKZAAMHEDEN VAN HET DEKENBERAAD	15
 Toezicht	15
• Toezicht	
• Proactief toezicht	
• Thematisch toezicht	
• Reactief toezicht	
 Klachtbehandeling en bemiddeling	27
• Klachtenroute	
• Klachten in 2021	
• Bemiddeling	
• Advisering	
 Handhaving	32
• Handhaving (tuchtrechtelijke handhaving en bestuursrechtelijke handhaving)	
• Kwaliteitsbevordering	

5 FINANCIËN	35
BIJLAGEN	38
• I Wwft Themaonderzoek 2019 - 2020	
• II Uitkomsten van de vragenlijst Wwft	
• III Jaarverslag Kenniscentrum Wwft	
• IV Gebruikte afkortingen	
• V Cijfers 2020	

Twee duo-interviews: Mareine Callemeijn & Stijn Blom en Eva González Pérez & Steve Kuipers

Het gaat goed, maar het kan altijd beter

Het zal u vast niet verbazen, maar terugkijkend in dit jaarverslag over het jaar 2020 waren er twee zaken die onze buitengewone aandacht hadden. Allereerst natuurlijk noemen wij de coronapandemie en de gevolgen daarvan voor de advocatuur en het toezicht daarop. Maar daarnaast stond 2020 ook in het teken van de evaluatie van de Wet positie en toezicht advocatuur (Wpta) uit 2015.

Natuurlijk hebben het dekenberaad en de advocatuur last ondervonden van de coronacrisis. Aanvankelijk hadden wij grote zorgen, met name over de financiële positie van kantoren die zich richten op straf- en familierecht, in het bijzonder in het segment van de toevoegingspraktijk. Uiteindelijk is het gelukkig heel erg meegevallen; er zijn geen kantoren failliet gegaan, voor zover wij althans, op het moment waarop wij dit voorwoord schrijven, kunnen overzien.

De evaluatie van de Wpta, uitgevoerd door het bureau Pro Facto en de Rijksuniversiteit Groningen, was een belangrijk onderdeel in het traject van de verdere professionalisering van het toezicht op de advocatuur. Dit traject moet uiteindelijk leiden naar een nieuwe situatie, waarin het dekenberaad niet alleen bestuursorgaan wordt, maar mogelijk ook toezichtsorgaan, dat onafhankelijk en transparant en effectief toezicht waarborgt. Volgens het evaluatierapport, maar ook volgens de minister zijn er de afgelopen jaren forse stappen voorwaarts gezet, maar er moeten nog een aantal slagen worden gemaakt betreffende good governance. Het gaat dus goed, maar het kan altijd beter. Integriteit wordt een speerpunt voor de komende jaren en dit onderwerp zal veel aandacht krijgen in het toezicht. Zowel het handelen van de individuele advocaat als het handelen van kantoren zal hierbij betrokken worden. We zien wat dat betreft de toekomst hoopvol tegemoet.

In dit jaarverslag leest u naast het gebruikelijke overzicht van onze werkzaamheden, activiteiten en conclusies ook twee interviews over deskundigheid in de advocatuur. Deskundigheid is één van de kernwaarden als bedoeld in artikel 10a van de Advocatenwet. De deken houdt toezicht op die kernwaarde.

De hiervoor genoemde interviews zijn beide dubbelinterviews. De eerste is met 'toeslagenadvocaat' Eva González Pérez en haar cliënt Steve Kuipers. Uit dat interview blijkt dat advocaten regelmatig de deken om advies kunnen vragen, dan wel overleg kunnen voeren. Dit bevordert de kwaliteit van de dienstverlening van de advocatuur. Het tweede is een dubbelinterview met de Patroon van het jaar 2020 Mareine Callemeijn en haar stagiaire Stijn Blom. Een goede opleiding en patronabele begeleiding dragen mede bij aan het uitgroeien tot een deskundig advocaat. Ook krijgt u in dit jaarverslag een inblikje in ons werk dankzij verhalen over onze partner in de keten de Raad voor Rechtsbijstand (RvR) en ons automatiseringssysteem Amadeus.

Wij hopen een prettig te lezen en helder verslag gecreëerd te hebben en wensen u met het lezen van het onderhavige jaarverslag veel genoegens toe.

Namens de elf deken,
Voorzitters landelijk dekenberaad,

Monique Brink
Jan Frederik Schnitzler

1. SAMENVATTING

Voor 2020 heeft het dekenberaad zich uitgesproken om vijf belangrijke speerpunten te formuleren, nader te onderzoeken en uit te werken (zie Jaarplan 2020);

- financiële positie/kwetsbaarheid van kantoren;
- eenmanskantoren met extra kwetsbaarheid;
- kennis van de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft);
- bewustzijn van de herkomst van ontvangen gelden van cliënten;
- integriteit en de cultuur binnen kantoren, waaronder de omzet- en werkdruk.

De **financiële positie/kwetsbaarheid van kantoren** is in 2020 onderzocht door het opvragen van de kengetallen in alle arrondissementen, het doen van deskresearch en het houden van kantoorbezoeken. Speciale aandacht in 2020 was er voor de **eenmanskantoren met extra kwetsbaarheid**. Dit speerpunt heeft geleid tot een verfijning en verbreding van de kengetallen, welk speerpunt in 2021 een vervolg krijgt.

In 2020 heeft het dekenberaad met betrekking tot de Wwft gewerkt aan de **verspreiding van kennis** onder advocatenkantoren over deze wet en aan het **bewustzijn van de herkomst van ontvangen gelden van cliënten**. Vanuit het dekenberaad is er in 2019 - 2020 een themaonderzoek **Wwft** geïnitieerd en afgerond. De uitvragen van de Centrale Controle Verordening (CCV) zijn in dit kader in 2020 opnieuw beoordeeld en zijn, waar nodig, met betrekking tot het toezicht op de Wwft verder aangescherpt. In verband met **dit speerpunt** hebben in 2020 twee bijeenkomsten plaatsgevonden met leden van het landelijk parket. In 2021 krijgt het toezicht op de Wwft een vervolg en wordt het toezicht geëvalueerd.

In 2020 zijn er voorbereidingen getroffen voor de Financial Action Task Force (FATF) evaluatie die in het najaar van 2021 gaat plaatsvinden.

Met betrekking tot het speerpunt **integriteit en de cultuur binnen kantoren, waaronder de omzet- en werkdruk**, heeft het dekenberaad de Commissie cultuur, integriteit & governance in het leven geroepen die onder andere workshops en cursussen over dit onderwerp voorbereidt. De dekens hechten veel waarde aan pro-actief toezicht. Voorlichting en training vallen daaronder.

Deze Commissie heeft een drietal actiepunten geformuleerd. Deze punten behelzen: onderzoek naar verankering integriteit en cultuur in het toezicht door middel van uitvoering pilot, maatgerichte aandacht voor integriteit en cultuur per arrondissement door middel van lokale projecten en organisatie van cursussen integriteit en cultuur. In 2021 worden deze actiepunten uitgerold.

Naast de uitwerking van de speerpunten in 2020 zijn onderstaande punten gerealiseerd;

- het toezicht op de Wwft is doorontwikkeld;
- uitvraag kengetallen geldt nu voor alle advocaten in alle arrondissementen;
- ondanks de coronapandemie zijn er veel kantoorbezoeken afgelegd;
- en daarnaast bleef er ook nog ruimte voor een aantal onderzoeken die ook de landelijke pers bereikt hebben.

Evert-Jan Henrichs: *'Ook afgelopen jaar is weer gebleken dat je als deken op diverse manieren in de belangstelling kan komen te staan en dat het van belang is om ook hier het belang en de werking van het toezicht goed naar voren te brengen.'*

2. TRENDS

Ontwikkelingen in het toezicht

De Wwft, kwaliteitstoets advocatuur, vernieuwde gedragsregels, implementatie van het rechtsgebiedenregister, opvragen van financiële kengetallen: dekens dienen op steeds meer terreinen toezicht te houden, waarbij de kaders van toezicht door wet- en regelgeving steeds ruimer worden. De groei van het aantal kleine kantoren maakt het toezicht bovendien arbeidsintensiever. In een dynamische markt waarin innovatie noodzakelijk is geworden, vraagt dit om een gezamenlijk gedragen toezicht en een stevig ondersteunend apparaat. De dekens, verenigd in het dekenberaad hebben vanaf 2018 verdere stappen op het vlak van gestructureerd risicogericht en dynamisch toezicht gezet, waarbij ondersteuning door een professionele staf en gespecialiseerde medewerkers een vanzelfsprekendheid is geworden.

Ontwikkelingen op de markt van de juridische dienstverlening

Markt juridische dienstverlening verandert

De laatste decennia komen er steeds meer bedrijven van buiten de advocatenbranche die juridische diensten aanbieden. Ook de legal-techbedrijven zijn in opkomst. Deze bedrijven specialiseren zich in eenvoudige, gestandaardiseerde diensten die vanuit de technologie te automatiseren zijn. Overheid en rechtspraak sturen daarnaast ook steeds meer aan op alternatieve geschillenbeslechting waarbij een advocatenkantoor niet altijd nodig is. De gefinancierde rechtshulp dreigt verder in het nauw te komen vanwege de nieuwe kabinetsplannen.

Digitalisering niet meer weg te denken

De toch al toenemende digitalisering van de laatste jaren heeft een grote vlucht genomen in de advocatuur tijdens de coronapandemie. Digitalisering in de advocatuur vindt zowel plaats binnen het kantoor als richting de cliënt. Binnen kantoor gaat het hierbij vooral om het efficiënter maken van processen.

Robotisering en automatisering bespaart uiteindelijk op personeelskosten, de verwachting is dan ook dat een aantal ondersteunende functies binnen de advocatuur gaan verdwijnen. Ten slotte neemt het aanbod van online (en telefonisch) advies toe tegen lagere tarieven.

Transparantie in tarieven

Met name bedrijven eisen steeds meer transparantie in de kosten en lijken steeds minder bereid te zijn om hoge uurtarieven van advocaten te betalen. Het pakket van alternatieve tarieven is groeiende. Tegen een vaste projectprijs worden abonnementen afgesloten voor bepaalde diensten of de kantoren en cliënten bepalen een vaste projectprijs. Ook nemen “blended rates” toe waarbij de uren van stagiaires tegen lagere bedragen gefactureerd worden.

Veranderingen in de markt kunnen ertoe leiden dat regelgeving voor advocaten achterblijft ten opzichte van de nieuwe ontwikkelingen. De dekens houden bij hun toezicht al rekening met de veranderingen in de markt, passen het toezicht waar nodig tussentijds aan. De dekens volgen nieuwe ontwikkelingen nauwlettend.

Verhoogde aandacht voor stagiaires

De advocatuur is in 2020 zakelijk gezien redelijk door de coronapandemie gekomen. In de komende periode zal wel extra aandacht en tijd geïnvesteerd worden in de begeleiding van stagiaires. Die, onder andere door het stilleggen van de zittingen aan het begin van de coronapandemie, de noodzakelijke ervaring en expertise voor hun vak hebben gemist.

Bas le Large: *‘Thuiswerken werkt, maar voor de stagiaires is deze tijd een ramp, je hebt de dynamiek van het kantoor nodig om het vak te leren, je hoort, ziet en leert meer wanneer je op de werkvloer aanwezig bent.’*

Kantoren gaan zich specialiseren

Advies over complexe zaken zijn moeilijk te digitaliseren. Daarom gaan vooral steeds meer kleine kantoren zich specialiseren op bepaalde niches in de branche. Hiermee kunnen zij de concurrentie voor blijven. Het is bovendien niet langer meer mogelijk om als kantoor op alle rechtsterreinen deskundig te zijn, specialisatie is niet meer weg te denken.

Agressie in de advocatuur neemt toe

Synchroon aan maatschappelijke en sociale ontwikkelingen neemt de non verbale en verbale agressie in de advocatuur toe. Werknemers van advocatenkantoren zullen rekening moeten houden met meer maatregelen op het gebied van veiligheid en bescherming personeel. Door de moord op advocaat Derk Wiersum is veiligheid van de advocatuur in 2020 een belangrijk thema geweest. Er zijn in het afgelopen jaar veel meldingen van bedreigingen gedaan die door de deken erg serieus zijn genomen. Met het ministerie van Justitie & Veiligheid en het OM is in overleg gegaan om tot verbetering van de veiligheid over te gaan. Dit heeft geresulteerd in diverse initiatieven.

Carl Lutikhuis: *'Veiligheid blijft de komende jaren een belangrijk thema om te garanderen dat advocaten hun werk kunnen blijven doen.'*

3. HET DEKENBERAAD

Alle dekens van de orden in de **11 arrondissementen** vormen gezamenlijk het dekenberaad. In dit overlegorgaan overleggen de dekens over de wijze waarop zij hun toezichttaken en -bevoegdheden uitoefenen en klachten behandelen. Het dekenberaad neemt als zodanig geen besluiten.

Vanaf 1 januari 2020 is in het dekenberaad een **nieuwe besluitvormingswijze** van kracht op basis van een **gekwalficeerde meerderheid**. Dit heeft als doel om in het kader van de professionalisering van het toezicht, de besluitvormingsprocessen binnen het dekenberaad **te verbeteren en te versnellen**.

In 2020 hebben de dekens **om de twee weken vergaderd**. Maandelijks één fysieke vergadering en één **digitale vergadering** waarbij met name mededelingen werden besproken. De verhoging van het aantal vergaderingen wordt in 2021 geëvalueerd. Tijdens deze vergaderingen zijn in het kader van het toezicht regelmatig gasten uitgenodigd over specifieke ontwikkelingen of voor nader overleg, waaronder de voorzitter van het **Hof van Discipline**. Ook de systeemtoezichthouder op de dekens, het CvT, is voor overleg aangeschoven bij het dekenberaad (drie maal). Het dekenberaad heeft in 2020 eveneens overleg gevoerd met de **algemene raad** van de **Nederlandse orde van advocaten (NOvA)**.

De voorzitters van het dekenberaad hebben, naast regelmatig overleg met het CvT, in 2020 uit hoofde van hun functie contacten onderhouden met onder andere: **het ministerie van Justitie en Veiligheid, de Autoriteit Consument & Markt (ACM), de Belastingdienst, de RvR** en de **Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND)**.

In 2020 stonden tijdens de vergaderingen van het dekenberaad onder andere de in hoofdstuk 1 genoemde **vijf speerpunten** op de agenda. Naast de behandeling van de speerpunten kwamen ook aan de orde de gevolgen van de coronapandemie voor de advocatuur en het toezicht daarop, het toezicht op de BES eilanden (Bonaire, St. Eustasius en Saba) en de voorbereiding op de evaluatie door de FATF. Naast de behandeling van deze agendapunten was er tijdens het dekenberaad ruimte voor **interviews**. In 2020 heeft door de coronapandemie **één keer deze interview** plaats kunnen vinden.

Het dekenberaad

Het dekenberaad kende in 2020 de volgende samenstelling:

- mr. M.L.J. Bomers, Gelderland (Maaïke)
- mr. M.M. Brink, voorzitter, Noord-Holland (Monique)
- mr. R.R.A. Geene, Noord-Nederland (Rob), tot 1 maart 2020
- mr. P. Hanenberg, Rotterdam (Peter)
- mr. E.J. Henrichs, Amsterdam (Evert-Jan)
- mr. S.H.W. Le Large, Midden-Nederland (Bas)
- mr. W.A. Lensink, Zeeland-West-Brabant (Lex)
- mr. C.A.M. Luttkhuis, Overijssel (Carl)
- mr. A.B. van Rijn, Den Haag (Arjen)
- mr. J.F.C. Schnitzler, voorzitter, Oost-Brabant (Jan Frederik)
- mr. J.A.W.M. Vogels, Limburg (Hans)
- mr. E.A.C. van de Wiel, Noord-Nederland (Eef), vanaf 1 maart 2020

Staf

De 11 dekens worden in hun toezichhoudende taak ondersteund door de **bureaus van de lokale orden van advocaten**, een staf van **51,44fte**, bestaande uit bureaudirecteuren/adjunct-secretarissen, stafjuristen, stafmedewerkers en administratieve medewerkers.

Beleidsvoorbereiding en voorbereiding van de besluitvorming door het dekenberaad vindt deels plaats binnen het **adjunctenberaad** dat is samengesteld uit de **11 adjunct-secretarissen** afkomstig uit de verschillende arrondissementen.

Binnen het adjunctenberaad vindt ook de operationele afstemming van de werkzaamheden binnen de bureaus plaats en worden nadere afspraken gemaakt over de uniforme toepassing van wet- en regelgeving.

Het adjunctenberaad kende in 2020 de volgende samenstelling:

- mr. Th.M. Dams, Noord-Holland (Thecla)
- mr. F.H. Haarmans, Midden-Nederland (Femke)
- mr. H.A.H. Holm-Robaard, Noord-Nederland (Henriëtte)
- mr. P.A. van Lange, Rotterdam (Paul)
- mr. K.E. van der Meulen-Knol, Overijssel (Karin)
- mw. I.G.M.H. Minkenberg, Oost- Brabant (Inge)
- mr. M.A.M. Rademaker, Zeeland-West-Brabant (Monique)
- mr. A.S. Reijnders-Sluis, Amsterdam (Agaath)
- mr. S. van der Toorn, Den Haag (Saskia)
- mr. F.L.J. van Vloten, Limburg (François)
- mr. V.A.E. van Westing-Kuipers, Gelderland (Vanessa)

Ondersteuning

Unit FTA en unit DTA

Naast het bureau van de lokale orde van advocaten wordt de deken bij de toezichttaken ondersteund door de medewerkers van de **unit Financieel Toezicht Advocatuur (unit FTA) en de unit Dekenaal Toezicht Advocatuur (unit DTA)**. De unit FTA en unit DTA werken binnen de NOvA onder verantwoordelijkheid van de deken.

Unit FTA

De unit FTA bestond in 2020 uit 3,5 fte. De unit FTA is door de dekens gemachtigd om namens hen in het kader van financieel toezicht en het toezicht op de Wwft toezichtwerkzaamheden te verrichten.

De unit FTA ondersteunde de dekens bij onderzoeken naar signalen over mogelijke risico's rond financiële soliditeit van kantoren en mogelijk handelen in strijd met wet- en regelgeving, zoals onder meer de naleving van de Wwft en voerde het landelijke Wwft themaonderzoek uit. Verder analyseerde de unit FTA financiële kengetallen, voerde deskresearches uit, ondersteunde de dekens bij kantoorbezoeken, en bood ondersteuning bij het monitoren van beginnende kantoren. In 2020 heeft de unit FTA in totaal **6.122 onderzoeken** verricht.

Onderzoeken

	2019	2020
gerichte financiële onderzoeken	87	43
inhoudelijke en/of Wwft-onderzoeken	56	53
deskresearches	751	559
beoordelingen n.a.v. de financiële kengetallen-uitvraag	2.339	5.467
totaal aantal onderzoeken	3.233	6.122

Unit DTA

Sinds 2019 wordt het dekenberaad bij de ontwikkeling en voorbereiding van het toezichtbeleid inhoudelijk, beleidsmatig en procedureel ondersteund door de unit DTA. De unit DTA beschikte in 2020 over **2,8 fte**.

Kenniscentrum Wwft

In het bureau van de **orde van advocaten Den Haag** is het landelijk **Kenniscentrum Wwft** gevestigd. Het kenniscentrum is in 2013 gestart op initiatief van het dekenberaad en in overleg met de NOvA/AR die ook een startsubsidie beschikbaar heeft gesteld. Advocaten uit het hele land kunnen aan dit centrum vertrouwelijk hun vragen betreffende de Wwft voorleggen en advies over de Wwft inwinnen. Doel van het Kenniscentrum is bewustwording creëren van advocaten ten aanzien van de verplichtingen van advocaten, het geven van informatie bij vragen en het geven van advies bij de uitvoering van de wettelijke voorschriften.

De medewerkers van het Kenniscentrum staan advocaten telefonisch en schriftelijk te woord. Zij nemen ook deel aan overlegplatformen met andere bij de Wwft betrokken organisaties, zoals de NOvA, de Commissie Meldplicht van de ministeries van Justitie en van Financiën en de Financial Intelligence Unit-Nederland (FIU). De adviezen en overleggen met advocaten worden strikt vertrouwelijk behandeld.

Het Kenniscentrum wordt betrokken bij de ontwikkeling en uitwerking van toezichtbeleid op het gebied van de Wwft. In de Beleidsregel toezicht Wwft 2018, met daarbij de risicoprofielen, gepubliceerd op alle lokale orden websites, is het landelijke beleid vastgelegd. In 2020 heeft het Kenniscentrum **219** adviesaanvragen behandeld. Dit is een lichte toename ten opzichte van het aantal van **205** in 2019.

Lex Lensink: 'Een lastige advocaat is nog geen foute advocaat, een advocaat is geen luis in de pels, hij doet gewoon zijn werk.'

4. WERKZAAMHEDEN VAN HET DEKENBERAAD

Toezicht

Sinds 2018 werkt het dekenberaad volgens het **risicogestuurd toezicht**. Dit is een dynamisch werkproces waarbij ieder jaar, aan de hand van de output van het toezicht van het voorafgaande jaar en relevante externe ontwikkelingen, telkens nieuwe aandachtspunten van toezicht worden geformuleerd (plan-, do-, check-, act-cyclus).

Het **dekentoezicht** is gebaseerd op een **inschatting van risico's**. Het toezicht maakt daarbij onderscheid tussen **proactief toezicht**, **thematisch toezicht** en **reactief toezicht**.

Om tot een meer transparante werkwijze van het toezicht te komen, hanteert het dekenberaad sinds 2018 een zogenoemde planning- en controlcyclus, dit wordt ondersteund door een geautomatiseerd systeem (**Amadeus**) dat periodiek wordt geëvalueerd en verfijnd. Op basis van de resultaten uit het toezicht en de ontwikkelingen die zich zowel binnen als buiten de advocatuur voordoen, komt het dekenberaad **jaarlijks** tot het opstellen van **speerpunten** voor het toezicht.

Speerpunten 2020

Zoals genoemd in de samenvatting, heeft het dekenberaad voor 2020 wat betreft het toezicht vijf speerpunten geformuleerd;

- financiële positie/kwetsbaarheid van kantoren;
- kennis van de Wwft;
- eenmanskantoren met extra kwetsbaarheid;
- het bewustzijn van de herkomst van van cliënten ontvangen gelden;
- integriteit en de cultuur binnen kantoren, waaronder de omzet- en werkdruk.

Evaluatie van het toezicht

In september 2020 verscheen het in opdracht van het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum (WODC) door Pro Facto uitgevoerde evaluatierapport van de Wpta. De onderzoekers hebben daarbij een aantal aanbevelingen gedaan tot verdere verbeteringen op het vlak van governance structuur, werking van het toezicht in de praktijk en de werking van het tuchtrecht. Deze aanbevelingen zijn geadresseerd aan respectievelijk de deken van het dekenberaad, het CvT en de wetgever.

Proactief toezicht

Proactief onderzoek wordt uitgevoerd met als doel om te informeren, te controleren en eventueel bij te sturen en om eventuele risico's in een vroeg stadium te herkennen. De deken hanteren een aantal vormen van proactief toezicht;

- uitvragen van de Centrale Controle Verordening (CCV);
- toelatingstoezicht, Opgave Nieuw Kantoor (ONK) en kantoorverplaatsingen;
- kantoorbezoeken;
- uitvragen van financiële kengetallen.

Uitvragen van de Centrale Controle Verordening (CCV)

Aantal ontvangen CCV-opgaven

	2019	2020
ontvangen CCV's	17.568	17.657
voldaan	14.745	14.582
voldaan na actie	1.921	2.473
afsprake met deken	846	461
niet voldaan	56	141

Toelatingstoezicht, Opgave Nieuw Kantoor (ONK) en kantoorverplaatsingen

De monitoring van beginnende kantoren is onderdeel van het pro actief toezicht. Elk startend kantoor dient een ONK in bij de deken. De deken controleert aan de hand van de ONK onder meer of er een beroepsaansprakelijkheidsverzekering is afgesloten, er een waarnemingsregeling is en of de geheimhoudernummers zijn geregistreerd. Door de ONK krijgt de deken een beeld van de kantoororganisatie.

In 2020 hebben de deken in totaal **361 ONK's getoetst**, ten opzichte van **440** in 2019. Er was minder nader onderzoek ONK nodig dan vorig jaar (bij 3 kantoren in 2020, ten opzichte van 11 in 2019).

Kantoorbezoeken

De selectie van de te bezoeken advocaten(kantoren) gebeurt aan de hand van een representatieve steekproef. De deken bezoekt in het kader van het verzamelen van informatie elk jaar ten minste 10% van de kantoren in zijn arrondissement. **In 2020** zijn er ondanks de coronapandemie en de daarmee samenhangende maatregelen **toch 417 kantoorbezoeken afgelegd (7,5 %)**. Ook worden er kantoorbezoeken afgelegd naar aanleiding van een signaal. Naar aanleiding van de kantoorbezoeken is er in 43 gevallen extra onderzoek gedaan. In 2020 was dat in 41 gevallen.

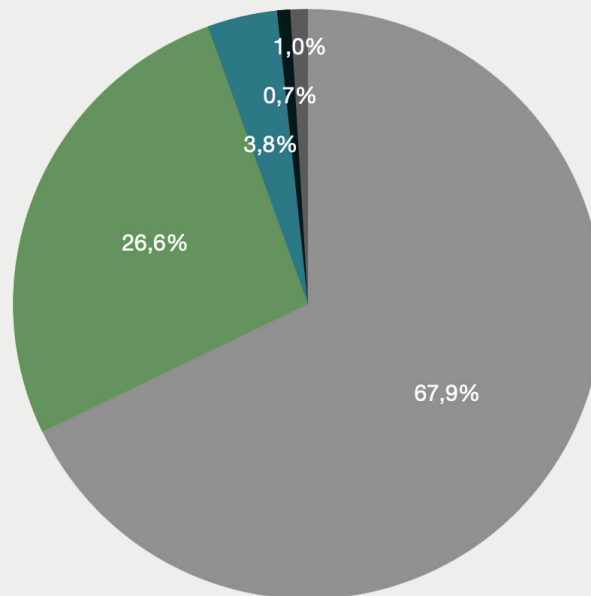
Kantoorbezoeken

	2019	2020
kantoorbezoeken	593	417
signaal	88	40
a-select	480	377

Bij de kantoorbezoeken is rekening gehouden met het speerpunt van het dekenberaad in 2020 om extra aandacht te besteden aan eenmanskantoren zodat een eventuele extra (financiële) kwetsbaarheid eerder bij de deken in het vizier zou komen. Van de 5.539 kantoren per 1 januari 2020 zijn in totaal 417 kantoren bezocht, waarvan 68% een kantoor was met 1 advocaat, de zogenaamde eenmanskantoren.

Grootte van de bezochte kantoren

- 1 advocaat
- 2-5 advocaten (kleine kantoren)
- 6-10 advocaten (middelgrote kantoren)
- 11-20 advocaten
- 21-60 advocaten
- >60 advocaten

Uitvragen van financiële kengetallen

Belangrijk hulpmiddel bij het financiële toezicht is de digitale uitvraag bij de advocatenkantoren van de kengetallen, oftewel de gestandaardiseerde informatie over de financiële soliditeit van het kantoor. Met het opvragen en beoordelen van kengetallen brengen de deken de financiële positie van advocatenkantoren en mogelijke risico's in kaart.

Het opvragen van de **kengetallen** is gestart als **pilot** in 2016 en is in de jaren daarna uitgebreid naar steeds meer arrondissementen. In 2020 heeft de uitvraag voor het eerst in alle arrondissementen plaatsgevonden.*

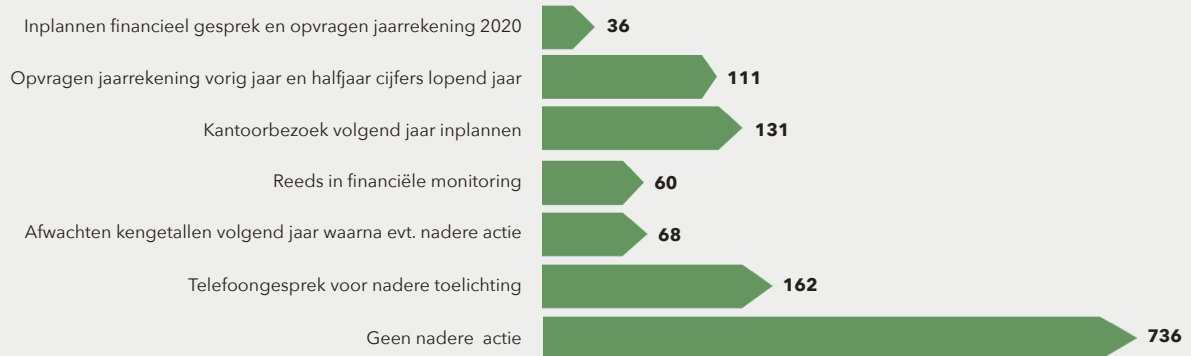
In **24% (1.304)** van de ingediende kengetallen hebben de resultaten geleid tot een bespreking tussen de deken en de unit FTA over deze kantoren, waarna in een groot aantal gevallen actie is ondernomen. Deze opvolging heeft onder andere bestaan uit het opvragen van nadere financiële gegevens, het telefonisch vragen van een toelichting door de deken of het plannen van een kantoorbezoek.

De resultaten van de kengetallen zullen in 2021 nader worden geanalyseerd.

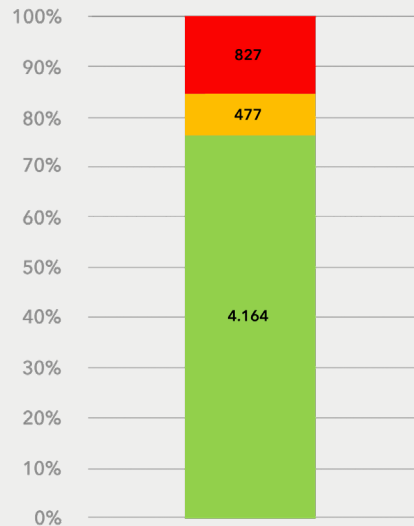
* Vanuit de balie zijn bezwaren aangevoerd tegen de uitvraag van kengetallen. De Amsterdamse deken heeft daarom bij wijze van een "proefproces" een dekenbezwaar ingediend tegen een aantal advocaten die gemotiveerd hadden geweigerd de kengetallenopgave in te vullen. Op die manier kan een tuchtrechtelijke uitspraak worden verkregen omtrent de vraag of advocaten gehouden zijn de gevraagde financiële kengetallen op te geven. De raad van discipline heeft begin 2021 uitspraak gedaan (ECLI:NL:TADRAMS:2021:41). Aangezien de uitspraak niet de gewenste duidelijkheid verschaft, zijn zowel de Amsterdamse deken als de betrokken advocaten in hoger beroep gegaan. De uitspraak wordt medio 2021 verwacht.

Hans Vogels: 'Bij de beoordeling van de financiële kengetallen en de uitvoering van het financieel toezicht is de ondersteuning door de unit FTA van grote waarde.'

Acties 1.304 naar aanleiding van oranje of rode vlag

Verdeling 5.468 opgaven naar vlagkleur

Thematisch toezicht

Thematisch onderzoek is erop gericht om specifiek inzicht te krijgen in de wijze waarop bepaalde wet- en regelgeving wordt nageleefd. Toezicht op de Wwft is daarbij een vast thema.

Toezicht op de Wwft

Het voorkomen en bestrijden van witwassen en financieren van terrorisme is van groot belang voor een stabiel en integer financieel stelsel en voor een effectieve bestrijding van allerlei vormen van ernstige criminaliteit. De advocatuur is een beroepsgroep die in dit kader kan worden misbruikt en is daarom door de wetgever als **poortwachter** voor de Wwft aangesteld.

Gezien alle recente ontwikkelingen in (de wetgeving rond) het toezicht op de Wwft, hebben de dekens in **2020** bij het toezicht **extra aandacht** besteed **aan de herkomst** van door advocaten van cliënten **ontvangen gelden**.

In de CCV over 2018 hadden **4.203** advocaten aangegeven dat zij het jaar daarvoor een of meer Wwft gerelateerde werkzaamheden hadden verricht. Dit was zo'n kleine **24%** van het totaal aantal advocaten in dat jaar. Uit de CCV over 2019 bleek dat **4.711** advocaten Wwft zaken hadden verricht. Op een totaal van **17.784** advocaten is dat **26,5%**. Een lichte stijging dus. De cijfers over 2020 worden in de loop van 2021 verwacht.

Wwft themaonderzoek

In opdracht van het dekenberaad heeft de **unit FTA** in 2019 - 2020 een **Wwft themaonderzoek** uitgevoerd. Het betrof een landelijk onderzoek bij **50** kantoren (groot, middelgroot en klein) naar de opzet en werking van het Wwft beleid van het desbetreffende kantoor. Bij deze **50** kantoren waren in totaal **1.028** advocaten werkzaam. De kantoren zijn op a-selectie basis geselecteerd. Deze selectie beoogt een adequate afspiegeling te geven van kantoren die minimaal één Wwft-plichtige dienst verleend hebben in de onderzoeksperiode van 1 januari 2017 tot en met 30 juni 2019.

De individuele rapportages zijn aan de advocatenkantoren teruggekoppeld en gedeeld met de lokale dekens. De individuele dekens beslissen per kantoor of er aan de hand van de uitkomsten nadere toezichtacties moeten worden ondernomen. Zie de **bijlage** voor een nadere toelichting van het **Wwft Themaonderzoek 2019 - 2020**.

Belangrijkste conclusies zijn dat alle onderzochte advocatenkantoren een **goed beeld** hebben van hun cliënten en wat de aard van de gevraagde diensten is. De meerderheid van de advocatenkantoren neemt het proces van het onderzoeken van een **ongebruikelijke transactie** (indien van toepassing) **serieus** en overweegt zorgvuldig of dit moet worden gemeld aan de FIU of niet. Van alle onderzochte dossiers is slechts in een zeer beperkt aantal dossiers sprake van een mogelijke ongebruikelijke transactie. Ook de opleiding inzake de Wwft wordt bij vrijwel alle onderzochte advocatenkantoren serieus genomen.

Wwft vragenlijst

Ter voorbereiding op de **evaluatie van de FATF** en om als dekens beter inzicht te krijgen in (het landelijke toezicht op) de naleving van de Wwft, is in 2020 besloten om nader onderzoek uit te voeren bij advocatenkantoren. In december 2020 is een **vragenlijst Wwft voorgelegd** aan alle advocatenkantoren waarvan (één van) de advocaten in de CCV 2019 hebben aangegeven dat hij/zij Wwft diensten verlenen. De uitkomsten van deze vragenlijst zijn op landelijk niveau verzameld. De dekens zullen in 2021 op individueel niveau kijken naar de resultaten. Deze extra uitvraag zal in de toekomst herhaald worden. Zie **de bijlage** voor een nadere **toelichting op de uitkomsten van de vragenlijst Wwft**.

FATF

De Financial Action Task Force (FATF) is een 'inter-governmental body' opgezet door een aantal OESO (Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling) landen, waaronder Nederland, met als doel om de schade aan het financiële systeem veroorzaakt door het witwassen van crimineel verkregen gelden en het financieren van terrorisme, tegen te gaan. Voor de dekens betekent dit dat het toezichtbeleid en de uitvoering van het toezicht op de advocaten zal worden beoordeeld.

Ter voorbereiding op de FATF-evaluatie heeft het ministerie van Justitie & Veiligheid en het ministerie van Financiën een stuurgroep en diverse werkgroepen ingesteld. Zowel het dekenberaad, vertegenwoordigd door de voorzitters, als de unit DTA maken onderdeel uit van verschillende groepen en zullen de evaluatie voor de advocatuur zo goed mogelijk voorbereiden. Inmiddels zijn er diverse schriftelijke stukken voor de evaluatie aangeleverd. Eind 2021 zullen er on-site visits (mogelijk digitaal) plaatsvinden waarbij de voorzitters van het dekenberaad de evaluatiecommissie te woord zullen staan en een nadere toelichting geven en vragen beantwoorden over het gevoerde Wwft toezicht.

Reactief toezicht

In 2020 zijn er door de dekens **1.024** zogenaamde **'Specifiek toezicht-dossiers'**, geopend voor het doen van nader onderzoek. Deze dossiers hadden een uiteenlopende aanleiding variërend van signalen van ketenpartners of derden, ontvangen klachten tot de uitkomst van een a-select kantoorbezoek. Ook de informatie ontvangen naar aanleiding van de ONK, de CCV en de financiële kengetallen kon reden geven tot het doen van nader onderzoek. De tabel met alle aanleidingen staat in de **bijlage**.

Overleggen met partners in de keten en collega-toezichthouders, waaronder de RvR en de Financial Intelligence Unit-Nederland (FIU), leveren belangrijke informatie op, die aanleiding kan geven tot reactief onderzoek. De dekens en de RvR hebben beide een eigen verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van de rechtsbijstandverlening van de bij de RvR ingeschreven advocaten. De voorzitters van het dekenberaad hebben ook op reguliere basis overleg met de FIU.

Aantallen nadere onderzoeken naar aanleiding van signalen van partners in de keten

Signaal Rechterlijke Macht	46
Signaal OM	48
Signaal Raad voor Rechtsbijstand	34
Signaal derden	123

Peter Hanenberg: *'Juist in een samenleving waar het individu zo'n belangrijke plaats heeft gekregen, moet er voor gezorgd worden dat iedereen zich ook daadwerkelijk staande kan houden. Hier kan gefinancierde rechtsbijstand een belangrijke bijdrage aan leveren.'*

RAAD VOOR RECHTSBIJSTAND

De RvR is één van de structurele partners van alle dekenen in Nederland. De RvR helpt burgers met een juridisch probleem. Burgers die geen advocaat kunnen betalen, krijgen wettelijk verankerde financiële steun, zodat ook zij toegang hebben tot het recht. Jaap Le Mair werkt sinds 1997 bij de Raad en sinds 2004 als medewerker Kwaliteit: 'dus alles waar je het woordje kwaliteit aan kunt hangen, van het samenstellen van werkinstructies, interne scholingen, het maken van risico-overzichten en het uitvoeren van onderzoeken naar mogelijk misbruik van het stelsel tot het schrijven van protocollen.' Collega Janny Lubbers runde tot voor kort de afdeling die tot juli vorig jaar de Afdeling Productie heette en nu de naam Dienstverlening heeft gekregen. Zij is nu de concernliaison van de Raad en is daarmee onder andere verantwoordelijk voor de verbinding met ketenpartners, waarvan de NOvA en de dekenen er twee zijn.

De dekenen hebben formele afspraken gemaakt met de RvR over informatie-uitwisseling. In een zo vroeg mogelijk stadium wordt informatie uitgewisseld over gedragingen van advocaten op grond waarvan (verscherpt) dekenaal toezicht nodig is en/of een inschrijving bij de RvR zou kunnen worden doorgehaald. De afspraken zijn vastgelegd in een protocol en worden regelmatig geëvalueerd. Structureel is 2 keer per jaar overleg. 'De vorm van het overleg is formeel maar de tone of voice is informeel', aldus Lubbers en Le Mair. Naast de bestaande overleggen treden de partijen geregeld met elkaar in contact over signalen en gedragingen van advocaten. Het tekent de goede samenwerking tussen het dekenberaad en de RvR. 'Ik heb met alle 11 dekenen contact', zegt Le Mair.

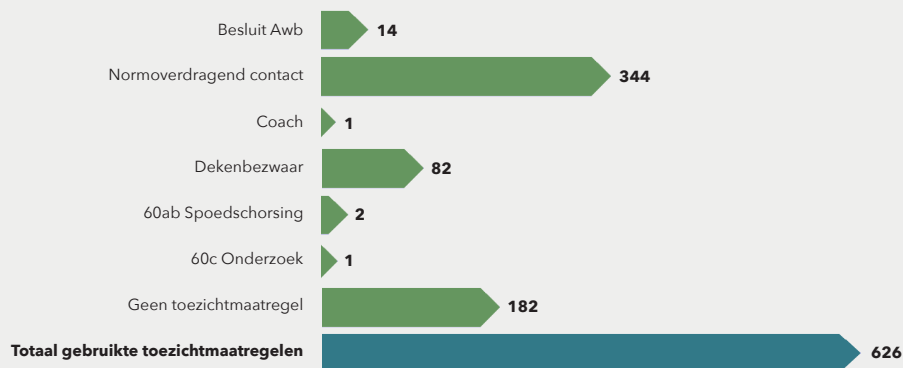
Het dekenberaad en de RvR hebben beiden hun eigen toezichttaak. Naar aanleiding van bijvoorbeeld een benoemde risicofactor kan Le Mair gegevens over bepaalde advocaten uitdraaien vanuit het systeem van de RvR. Dit kan een zacht of een hard signaal worden voor een deken. Andersom kan ook de deken informatie opvragen over bijvoorbeeld het aantal toevoegingen of declaraties van een advocaat. 'We zien dat in het merendeel van de gevallen de advocaten prima werken. Dat betekent dat de contacten met de dekenen over hooguit 1 tot 5% van de advocaten gaat. En in het uiterste geval kan dat dan tot het doorhalen van de inschrijving bij de Raad leiden of het indienen van een dekenbezwaar door de deken', aldus Le Mair.

In 2020 was er een lichte daling in het aantal verstrekte toevoegingen. Volgens Lubbers had dat onder andere te maken met feit dat een aantal rechtsgebieden (straf- en asielrecht) door de coronapandemie enige tijd, vooral in het begin, hebben stilgelegd. Ook andere factoren zoals een autonome daling kunnen daarbij een rol spelen: 'Helemaal pinpointen kunnen we dit niet'.

In het overgrote deel van de dossiers hebben de deken in 2020 toezichtmaatregelen genomen. In de meeste gevallen betrof dit een **normoverdragend gesprek (344)**. De onderwerpen van deze gesprekken varieerden van het onvoldoende betrekken van professionele distantie tot het kort voor een noodzakelijke proceshandeling onttrekken aan de zaak omdat de cliënt niet heeft betaald. In **één geval** heeft de deken de advocaat geadviseerd om een **coach** in te schakelen of dit als voorwaarde gesteld om te voorkomen dat een dekenbezwaar zou worden ingesteld. In **82 zaken** is een **dekenbezwaar** ingediend.

Door de deken is ook in een aantal dossiers besloten om **geen toezichtmaatregelen** te nemen (**182**). In dat geval was de toelichting van de betreffende advocaat voldoende om tot de conclusie te komen dat een maatregel niet nodig was.

Gebruikte toezichtmaatregelen

Klachtbehandeling en bemiddeling

De behandeling van klachten is een belangrijk onderdeel van het toezicht van de deken op de advocatuur. Bij de deken kunnen klachten worden ingediend **tegen een advocaat** (tegen de eigen advocaat, tegen de advocaat van de wederpartij, van advocaat tegen advocaat). De deken stelt vervolgens een onderzoek in naar de klacht en bekijkt daarbij ook of er mogelijkheden zijn om het probleem op te lossen door bijvoorbeeld **bemiddeling**. Ook kan er een klacht van de deken en tegen de deken worden ingediend.

Klachtenroute

Het merendeel van de **klachten** in 2020 is door de **cliënt tegen de eigen advocaat ingediend**. De deken adviseert de cliënt om eerst het gesprek met de advocaat aan te gaan en te proberen om er in onderling overleg samen uit te komen. Wanneer een gesprek niet tot het door de cliënt gewenste resultaat leidt, dan kan de cliënt vervolgens een klacht indienen bij het betrokken kantoor volgens de interne **kantoorklachtenregeling**, waarover ieder advocatenkantoor beschikt. Leidt ook dit niet tot een oplossing van het meningsverschil, dan kan de cliënt een klacht indienen bij de deken van het betreffende arrondissement. De deken stelt vervolgens naar elke klacht een onderzoek in.

De deken heeft de vrijheid om zelf te bepalen hoe hij de klacht onderzoekt. Hij hanteert daarbij de "Leidraad dekenale klachtbehandeling". Deze Leidraad is in 2020 geactualiseerd.

Het CvT heeft op 3 september 2020 **vervolgtrajecten** naar aanleiding van het handhavingskader gepresenteerd, waarvan één van de vervolgtrajecten de beheersing van de lasten van de klachtbehandeling is. De dekens hebben in het dekenberaad van 9 september 2020 besloten **prioriteit** te willen geven aan dit vervolgtraject.

De **Commissie** klachtbehandeling heeft 2020 de klachtbehandeling geëvalueerd en onderzocht of er verdere efficiencyverbeteringen voor de klagers noodzakelijk zijn. Klachtbehandeling is naar zijn aard **arbeidsintensief**. De ervaring van de deken is dat een deel van de klachten niet thuis hoort in deze klachtenprocedure, en de daarmee gemoeide tijd niet effectief is. Dat komt mede door het wettelijke kader, dat vereist dat de deken iedere klacht behandelt en onderzoekt. Er bestaat een wens om in de behandeling te kunnen differentiëren, om bepaalde klachten, zoals die van 'veelklagers' indien daar grond voor bestaat, efficiënter te kunnen afhandelen.

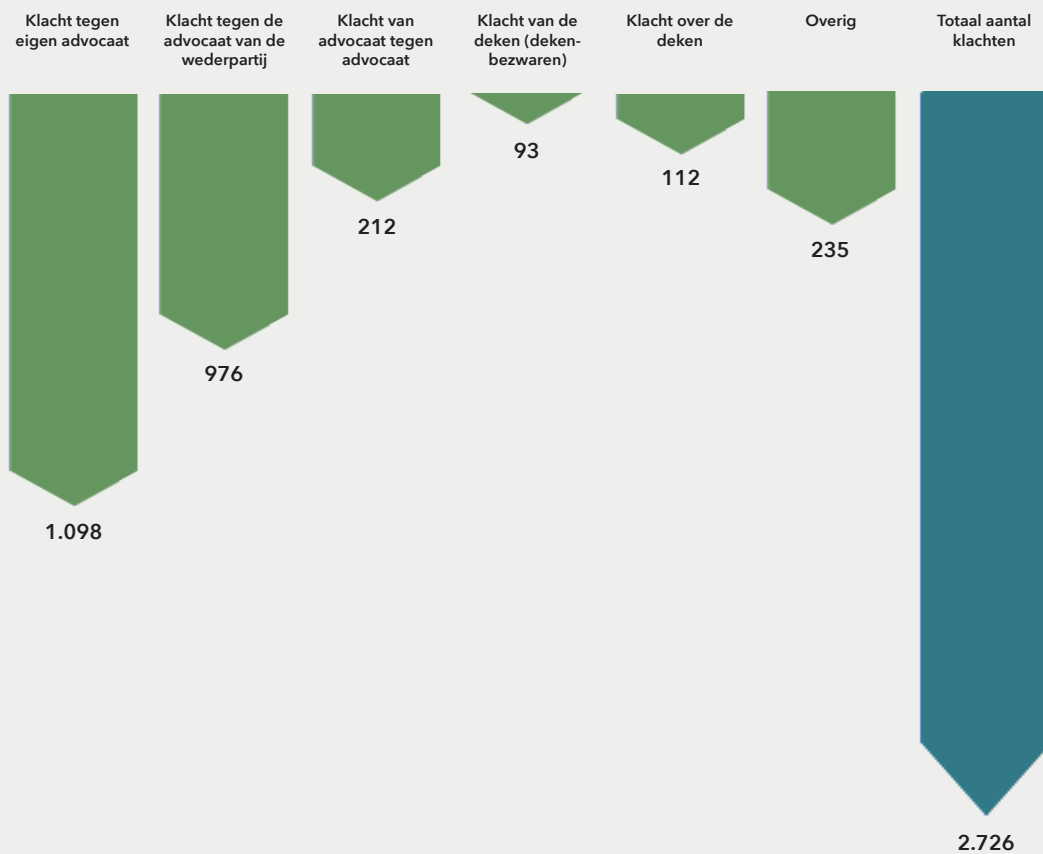
Uit een eerste analyse van de cijfers kan grofweg gesteld worden dat **1/3 van alle klachten de raad van discipline bereikt** en van dit aantal door de raad van discipline de helft kennelijk ongegrond wordt verklaard. Dat betekent dat slechts ongeveer 1/6 van alle klachten zodanig tuchtrechtelijk relevant is dat de klacht ten volle door de tuchtrechter beoordeeld (kan) wordt(en). Ongeveer de helft van die klachten wordt gegrond verklaard.

De **Commissie** klachtbehandeling heeft een aantal voorstellen aan het dekenberaad gedaan. Sommige voorstellen kunnen direct worden uitgevoerd en andere voorstellen behoeven verder onderzoek. De **Commissie** zal in 2021 opvolging geven aan de diverse voorstellen tot aanpassing.

Eef van de Wiel: *'Niet alle cliënten zijn ruziezoekers, maar alle ruziezoekers komen wel bij advocaten terecht en gaan daarna geregeld als klager bij de deken door.'*

Klachten in 2020

Type klachten

Klachten tegen de eigen advocaat

In 2020 zijn er **1.098** klachten ingediend door een cliënt tegen zijn eigen advocaat. In veruit de meeste gevallen gingen deze klachten over de kwaliteit van de dienstverlening (**503**) maar ook over informatieverstopping (**151**), traagheid (**131**) en communicatie/bejegening (**123**). Daarnaast werd er door cliënten regelmatig geklaagd over de hoogte van de declaratie (**104**).

Klacht over de deken

Het CvT is systeemtoezichthouder op het toezichtstelsel in de advocatuur. Het CvT bestaat uit een advocaat (de landelijk deken) en twee niet-advocaten en ziet toe op de werking van het toezicht en de klachtbehandeling door de deken. Dit betekent echter niet dat klachten over het toezicht door de deken ter beoordeling aan het college kunnen worden voorgelegd.

Klachten over dekens kunnen worden ingediend bij het Hof van Discipline. De voorzitter van het Hof verwijst de zaak naar een deken van een andere orde. Die deken onderzoekt vervolgens de klacht.

In 2020 zijn er 112 klachten ingediend over de deken. In 2019 waren dat er 81. De dekens hebben geen onderzoek gedaan naar een mogelijke verklaring voor deze stijging.

MAREINE CALLEMEIJN EN HAAR STAGIAIRE STIJN BLOM

Patroon van het jaar

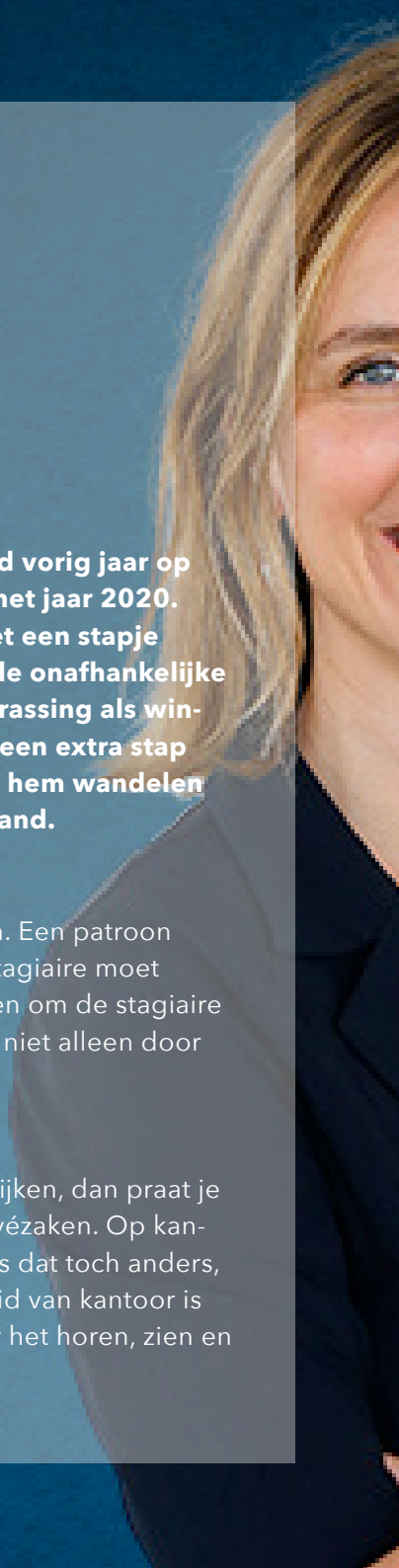
Advocaat Mareine Callemeijn van het Limburgse kantoor Boels Zanders werd vorig jaar op voordracht van haar stagiaire Stijn Blom uitgeroepen tot beste Patroon van het jaar 2020. Een verkiezing die al 12 jaar bestaat en advocaten in het zonnetje zet die net een stapje extra zetten bij de begeleiding van stagiaires. Uit de vele inzendingen, die de onafhankelijke jury kreeg, werd een top 4 samengesteld waar Callemeijn tot haar grote verrassing als winnaar uit de bus kwam. De jury prees Callemeijn omdat zij in coronatijd 'echt een extra stap heeft gezet' om haar stagiaire goed te begeleiden. Zo ging zij geregeld met hem wandelen in de buurt van Maastricht, vaak met een cappuccino en een broodje in de hand.

Aan welke voorwaarden moet een goede patroon voldoen?

Allereerst moet je patroon willen zijn. Niet alle advocaten zijn een goede patroon. Een patroon moet oprechte tijd vrijmaken, dat betekent dat je ook niet declarabele tijd in je stagiaire moet investeren. Daarnaast moet een patroon goed kunnen luisteren en het leuk vinden om de stagiaire mee te nemen om een goede advocaat te worden. Een stagiaire wordt natuurlijk niet alleen door een patroon maar door het hele kantoor opgeleid, dat doen we samen.

Wat is het voordeel van wandelen?

Het voordeel is dat je buiten naast elkaar loopt en elkaar niet altijd hoeft aan te kijken, dan praat je eigenlijk veel gemakkelijker, over werk gerelateerde kwesties, maar ook over privé zaken. Op kantoor staat mijn deur altijd open en hebben we veel overleg. Nu we thuis werken is dat toch anders, stagiaires willen je soms niet bellen omdat ze bang zijn dat ze je storen. Het beleid van kantoor is nu dat we thuiswerken. Dat kan ook goed met de systemen die we hebben. Maar het horen, zien en voelen, wat heel belangrijk is voor stagiaires, is daardoor een stuk minder.

Wie was jouw inspirator toen jij stagiaire was?

Jean-Luc Coenegracht was mijn patroon en is nog steeds een directe collega van mij waar ik veel mee samenwerk. Hij was voor mij een fijne en positieve opleider, die altijd tijd vrijmaakte.

Heb je nieuwe plekken ontdekt in Maastricht?

Ik doe aan hardlopen en wandelde al veel dus was al bekend met veel mooie plekjes. We maken altijd mijn favoriete rondjes van circa anderhalf uur rondom de Sint-Pietersberg.

Waar haal je de beste koffie in Maastricht? Of nemen jullie koffie mee?

Altijd halen, support your locals! Heerlijke koffie en broodjes halen we vaak bij La Pepita. Ook lopen we vaak door de groeve van de ENCI. Een prachtig wandelgebied waar een oude foodtruck staat met heerlijke cappuccino (d'n Observant).

Waarom is Stijn Blom een goede stagiaire?

Inhoudelijk is Stijn supersterk, hij is communicatief zeer vaardig en erg prettig in de omgang. Ook is hij een tikje eigenwijs, maar dat zorgt ervoor dat we van elkaar blijven leren. Het is een feestje om met hem te werken.

Laat je briefjes thuis

Callemeijn en Blom werken voor Boels Zanders advocaten in Maastricht en Eindhoven. Blom is ook voorzitter van de Jonge Balie Limburg.

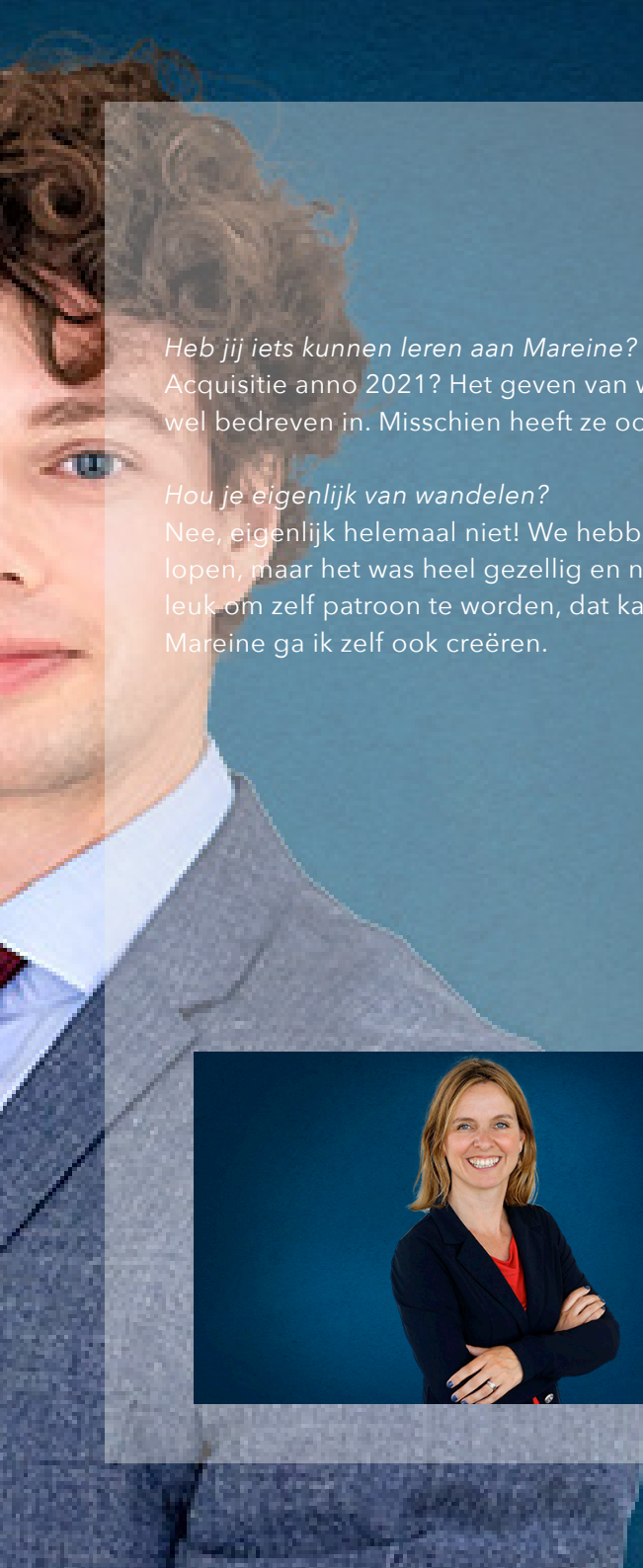
Aan welke voorwaarden moet een goede patroon voldoen?

De goede patroon is natuurlijk Mareine... Maar het allerbelangrijkste bij een patroon is dat hij of zij drempels wegneemt, in een hele brede zin. Je moet als stagiaire issues aankaarten en leren welke skills je verder moet ontwikkelen. Natuurlijk op inhoudelijk niveau maar als stagiaire wil je ook graag je sociale vaardigheden ontwikkelen. Praten over hoe het bevalt op kantoor en waar je tegenaan loopt. Bij Mareine staat de deur altijd letterlijk open, je kan altijd met haar sparren.

Aan welke voorwaarden moet een goede stagiaire voldoen?

Het is denk ik belangrijk om zelfbewust aan je stage te beginnen. Je start bij jezelf met een nulmeting, waar sta ik en wie ben ik? In het eerste jaar geef je jezelf cijfers en dan moet je durven om aan je minpunten te werken. En dat besprak ik met Mareine. Een voorbeeldje. Mijn presentatie skills vond ik beter kunnen, Mareine heeft mij daar goed bij geholpen. 'Laat je briefjes thuis', zei zij. Een verbeterpunt vond ik in mijn eerste jaar ook dat ik het moeilijk vond dat ik soms niet direct het goede antwoord wist te geven op vragen van cliënten. Mareine heeft mij geleerd dat je later kan terugkomen op vragen, haar tips waren echt waardevol.

Heb jij iets kunnen leren aan Mareine?

Acquisitie anno 2021? Het geven van webinars of het vloggen of het digitaal zoeken. Daar ben ik wel bedreven in. Misschien heeft ze ook wat gehad aan mijn nuchterheid.

Hou je eigenlijk van wandelen?

Nee, eigenlijk helemaal niet! We hebben denk ik het afgelopen jaar meer dan 100 kilometer gelopen, maar het was heel gezellig en nuttig, dat lopen met een broodje en koffie. Het lijkt mij heel leuk om zelf patroon te worden, dat kan na zeven jaar werken als advocaat. Die lage drempel van Mareine ga ik zelf ook creëren.

EVA GONZÁLEZ PÉREZ EN HAAR CLIËNT STEVE KUIPERS

En nou ga je gewoon de rechter wraken

De Toeslagenaffaire startte voor advocate Eva González Pérez in 2014. Haar echtgenoot Ahmet Gökçe leidde een crèche en gastouderbureau. Gökçe kreeg verontrustende telefoontjes van ouders omdat hun toelage was gestopt zonder motivatie van de Belastingdienst, in totaal ging het om 157 cliënten. 'Kan je er even naar kijken', vroeg haar man. In het begin maakte González Pérez zich geen zorgen, het ging in eerste instantie over het leveren van gegevens.

De Belastingdienst bleef na het leveren van de bewijsstukken halsstarrig en vertelde nog steeds niet waarom het recht op toeslagen niet hervat werd. 'Maakt u maar bezwaar', was het antwoord van de Belastingdienst. González Pérez besloot om voor 38 cliënten rechtszaken aan te spannen.

De Belastingdienst bleef tegenwerken en hield dossiers en feiten achter. Per ongeluk kreeg González Pérez een dossier in handen waaruit duidelijk werd dat mensen als fraudeur gezien werden, maar dat werd niet naar buiten toe gecommuniceerd. Burgers kwamen op uitsluitlijsten ondanks dat uit de dossiers duidelijk was dat alle gegevens die gevraagd waren door hen waren ingeleverd. De cliënten werden door de overheid geklemd in een juridische houdgreep.

In 2020 volgde de apotheose toen het kabinet Rutte viel vanwege de Toeslagenaffaire. Voor 2021 hoopt González Pérez dat de mensen nu echt de aanvullende compensatie krijgen waar zij recht op hebben.

Als dochter uit een gastarbeidersgezin maakte González Pérez een lange weg naar de advocatuur. Via de huishoudschool, ging ze naar de mavo, vervolgens naar de havo en vwo en ging daarna rechten studeren. In 2000 werd zij meester in de rechten.

Zij startte, na werkzaam te zijn geweest bij het Bureau voor Rechtshulp, in 2007 in Eindhoven het advocatencollectief Trias en richt zich op cliënten die geen advocaat kunnen betalen.

Heeft u de afgelopen jaren steun ondervonden van uw collega advocaten en de deken?

Met name de oudere garde advocaten heeft mij veel moed gegeven, iedereen heeft meegedacht. 'En nou ga je gewoon de rechter wraken', adviseerde collega Freek van Amstel mij na een zoveelste zaak. De deken van Oost-Brabant Jan Frederik Schnitzler heeft mij ook enorm gesteund en geadviseerd om vooral niet bang te zijn en vol te houden en de juiste beslissingen te nemen op sommige momenten. Aan stoppen heb ik nooit gedacht.

Kunt u de slaap weer vatten?

Ik slaap sowieso weinig, ik ben een echt nachtmens. Ik werk het liefste in de nacht als iedereen slaapt en de wereld even stilstaat, want dan werk ik het beste.

Heeft de toeslagenaffaire u cynischer of milder gemaakt

Nee ik ben niet cynisch, soms ben ik een zachtgekookt ei, maar als ik in het recht een grond zie wil ik gelijk hebben. Ik moet vaak denken aan mijn ouders. Ze dachten in de jaren '60 dat ze als gastarbeiders in een integer land waren terecht gekomen. Daar twijfel ik soms aan maar omdat juist bepaalde mensen binnen de dienst ervoor gezorgd hebben dat naar buiten gekomen is wat er speelde, heb ik nog wel zeker hoop. De val van het kabinet was wel een intelligente val.

Blijft u in de sociale advocatuur werken?

We leven in een wereld waarin het lijkt alsof de ene mens meer of minder waard is dan de andere. Voor mij is iedereen gelijk. Ik probeer via de sociale advocatuur mijn steentje bij te dragen voor een eerlijkere wereld. We leven in een wereld waarin de burger altijd tegenover de machtige overheid staat. Ik wil de mensen helpen zodat ze toch nog kunnen overleven. Maar minister Dekker holt alles uit, hij wil nu weer dat burgers een rechtsverzekering afsluiten om gebruik te maken van de sociale advocatuur. Dat klopt niet, burgers moeten erop kunnen vertrouwen dat de overheid hen betaalbare rechtsbescherming geeft zodat ze zich kunnen verweren. Ik weet niet of ik door passie wordt geleid. Maar ik ben ieder geval geen type voor de Zuidas, dat is ook uit laksheid, ik vind die uren en seconden invullen wanneer je een zaak doet, veel te omslachtig. Lachend: 'Toen ik in loondienst werkzaam was, was dat altijd wel een aandachtspunt in functioneringsgesprekken...'

De dood of de gladiolen

Wanneer de echtgenoot van Steve Kuipers in 2011 niet onder haar meisjesnaam Aykaz een kinderopvangtoeslag had aangevraagd voor hun drie kinderen, was er waarschijnlijk niets gebeurd. Steve Kuipers en Sara Aykaz uit Almelo vechten nu al sinds 2014, samen met Eva González Pérez, tegen de Belastingdienst die ten onrechte € 50.000 wilde terugvorderen van te veel ontvangen toeslagen over de jaren 2012, 2013 en 2014. Bij het zien van een blauwe enveloppe stijgt de bloeddruk van Kuipers onevenredig. Voor Vaderdag kreeg Kuipers van één van zijn dochter een mooie tekening waarop stond: mijn vader is de grootste en de beste en hij heeft een hekel aan de Belastingdienst.

Wat gebeurde er in 2018?

Onze zaak diende toen bij de Raad van State in Den Haag. We stonden binnen 10 minuten weer buiten. De rechter gaf ons volkomen gelijk, hij zei: "deze mensen hebben niets verkeerd gedaan". Maar ik geloofde er niets van. Wanneer je al die jaren wordt gekleineerd door de Belastingdienst geloof je gewoon niet wat de rechter zegt. Je denkt dat er wel weer een konijn uit de hoge hoed zal komen. Eva zei dat het zwart op wit stond, "jouw jaren zijn gegrond verklaard". Maar op de terugweg naar Almelo zei ik tegen mijn vrouw Sara, het wordt de "dood of de gladiolen". Wanneer het mis gaat moeten we 56.000 euro terugbetalen, wij zijn ons spaargeld kwijt en moeten ons huis verkopen. We komen dan waarschijnlijk terecht in de schuldsanering.

Bent u blij dat het kabinet in 2020 is gevallen?

Daar heb ik heel weinig boodschap aan. Wanneer meneer Rutte zegt dat zij zich terugtrekken vind ik dat heel leuk maar dat zegt mij eigenlijk niets. Ik wil dat mijn dossier wordt opgelost en wij willen een vergoeding, maar wij willen het vooral afsluiten.

Ziet u de toekomst rooskleurig tegemoet?

Ik ben niet optimistisch. Ik ben bang dat er een "pay back time" komt. Nu heeft de Belastingdienst misschien verloren maar over een paar jaar pakken ze ons. Ik ben bestempeld als de grootste fraudeur maar ik heb mijn dossier nooit mogen inzien. Ik laat mij niet afpoeieren voor 7 jaar leed. Sara heeft een jaar lang door deze kwestie een depressie gehad, zij is minder gaan werken. Op mijn werk ben ik gedegradeerd in functie omdat ik niet meer de focus had.

Wat vindt u van Eva González Pérez?

Een schat van een mens! Vriendschap is misschien wat overdreven maar er is wel een grote band. Wat had een andere advocaat voor ons kunnen doen tegen de machtigste organisatie in Nederland? We waren voordat we bij Eva terechtkwamen bij twee andere advocaten geweest die ons allebei hebben afgeraden om te procederen. "Betaal nou maar, je gaat het toch niet winnen", zeiden zij. Eva González Pérez betekent samen met Pieter Omtzigt heel voor ons. En daar kunnen we alleen maar dankbaar voor zijn.

Bemiddeling

De deken kreeg naast klachten ook verzoeken om **bemiddeling**. Dit waren in beginsel alleen verzoeken die door een advocaat werden gedaan bij geschillen met een andere advocaat. In 2020 zijn door de deken **367 bemiddelingsdossiers** geopend. Dit waren er minder dan in 2019 (**433**). In 9 gevallen was het bemiddelingsverzoek aanleiding voor de deken om zelf nader onderzoek te verrichten.

Bemiddelingen en S-dossiers

	2019	2020
aantal bemiddelingen totaal _____	433	367
S-dossiers _____	22	9

Advisering

Een advocaat kan de deken om **advies** vragen over de uitleg en toepassing van de gedragsregels en de Verordening op de advocatuur (Voda). In totaal zijn er **1.834** adviezen gegeven. In 2019 zijn er **1.313** adviezen uitgebracht, in 2018; **1.272**.

Aanwijzing van een advocaat

Als het een burger niet lukt om een advocaat te vinden die zijn juridische belangen wil behartigen, dan kan hij/zij zich in sommige gevallen op grond van de Advocatenwet door middel van een gemotiveerd verzoek tot de deken richten met het verzoek om aan hem/haar een advocaat toe te wijzen. De deken hebben in 2020 in totaal 284 van deze verzoeken ontvangen. Ten opzichte van 2019 (301) was dit een lichte daling. In 63 zaken heeft de deken dit verzoek toegewezen.

Handhaving

Handhaving is een belangrijk onderdeel van het toezichtproces. Toezicht kan ertoe leiden dat de deken een overtreding constateert. Afhankelijk van de ernst van de overtreding bepaalt de deken vervolgens of handhavend wordt opgetreden of niet. De deken heeft een breed palet aan mogelijkheden om ervoor te zorgen dat advocaten de regels naleven en kiest in ieder specifiek geval de in zijn ogen meest passende mogelijkheid. Vaak gaat het in de eerste plaats om **advies en stimulering**. Als de deken besluit tot handhaving staan er verschillende methoden tot zijn beschikking;

- Tuchtrechtelijke handhaving;
- Bestuursrechtelijke handhaving.

Tuchtrechtelijke handhaving

De deken handhaaft de regels waar een advocaat zich aan dient te houden zelf via de tuchtrechtelijke weg waarbij de tuchtrechtelijke regels primair zien op het waarborgen van de kernwaarden van de advocatuur en de hiermee samenhangende gedragsregels. Deze regels waar een advocaat zich aan dient te houden, zijn vastgelegd in de **Advocatenwet**, de **Gedragsregels** en in de **Verordening op de advocatuur**. De deken handhaaft de bepalingen die primair zien op het waarborgen van de kernwaarden van de advocatuur, evenals de gedragsregels, in beginsel via de tuchtrechtelijke weg. De bezwaren die de deken heeft tegen een advocaat legt hij in dat geval door middel van een dekenbezwaar voor aan de **raad van discipline**, de onafhankelijke tuchtrechter. Het komt ook voor dat de deken een door een klager bij hem ingediende klacht zo ernstig vindt, dat de deken zelf 'mee klaagt' bij de raad van discipline.

In 2020 hebben de dekenen in 93 zaken een **dekenbezwaar** ingediend. De thema's waarop de dekenbezwaren betrekking hadden waren:

- Kantoorhouden (art. 12 AW)
- Inbreuk op gedragsregels
- Onvoldoende kwaliteit
- Niet meewerken aan onderzoek van de deken
- Vakbekwaamheid
- Kantoororganisatie
- Financiële administratie
- Derdengelden
- Beroepsaansprakelijkheid
- Contante betalingen
- Controle identiteit cliënt en wettigheid opdracht
- Informatieverstrekking en opdrachtbevestiging
- Resultaatgerelateerde beloning
- Wwft
- Wat in het algemeen niet betaamt

De deken heeft in zeer ernstige en uitzonderlijke gevallen de mogelijkheid om in een procedure aan de raad van discipline tot een spoedshalve schorsing of het treffen van een voorlopige voorziening te verzoeken. In 2020 is in totaal 3 keer gebruikt gemaakt van één van deze mogelijkheden.

Maaïke Bomers: 'Naast het tuchtrecht kan het bestuursrecht ook adequate handhavinginstrumenten bieden.'

Bestuursrechtelijke handhaving

Een gedeelte van de normen die gelden voor advocaten kunnen behalve tuchtrechtelijk ook bestuursrechtelijk gehandhaafd worden; de deken kan voor het overtreden van deze normen dan een **last onder dwangsom** en/of een **bestuurlijke boete** opleggen. Dit geldt voornamelijk voor overtredingen van administratieve of organisatorische aard. Ook in geval van overtreding van de Wwft is de deken bevoegd een last onder dwangsom of een bestuurlijke boete op te leggen. De deken is uit hoofde van de Wwft ook bevoegd om aan de advocaat of aan het kantoor een aanwijzing te geven om een bepaalde gedragslijn te volgen.

In 2020 zijn **344** zaken bestuursrechtelijk afgehandeld door middel van een **normoverdragend gesprek**. In een normoverdragend gesprek bespreekt de deken met de betreffende advocaat de overtreding. Het voeren van een normoverdragend gesprek betekent dat de deken in het specifieke geval afziet van verdergaande middelen, zoals een dekenbezwaar of het opleggen van een bestuursrechtelijke sanctie.

Kwaliteitsbevordering

Een goede handhaving kan niet los worden gezien van de ontwikkeling van kennis betreffende nieuwe ontwikkelingen binnen de advocatuur. De orde bureaus hebben daarom gezamenlijk in 2020 **72 cursussen** aangeboden, variërend van kantoorvoering voor solopraktijken en financieel management van de advocatenpraktijk tot rolreglement en onderhandelen voor advocaten. Daarnaast werden er vakinhoudelijke cursussen georganiseerd zoals cursussen op het gebied van het personen- en familierecht en het bestuursrecht. Extra aandacht is besteed aan de kennisverbetering met betrekking tot de Wwft, zoals door de dekens was voorgenomen in het jaarplan voor 2020. De dekens hebben in 2020 in **totaal 15 Wwft gerelateerde cursussen** aangeboden.

5. FINANCIËN

Elke lokale orde brengt bij de advocaten in het eigen arrondissement een lokale bijdrage voor toezicht in rekening, de zogenaamde **financiële bijdrage**. Hieruit worden onder meer de lokale ordebureaus gefinancierd. Een klein deel van dit budget wordt ter beschikking gesteld ten behoeve van landelijke toezichtkosten en het functioneren van het dekenberaad. Dit deel wordt per bureau volgens een verdeelsleutel berekend, gebaseerd op het aantal advocaten dat op 1 januari in het betreffende arrondissement staat ingeschreven. Deze verdeelsleutel is gebaseerd op de **'solidariteitsgedachte'**, waardoor kleinere arrondissementen niet onevenredig veel bijdragen aan het toezicht ten opzichte van grote arrondissementen.

De dekens leggen over 2020 verantwoording af over de financiën van het dekenberaad aan de penningmeesters van de lokale orden en aan hun eigen balie in de lokale jaarvergadering.

De kosten van het dekenberaad betreffen automatiseringskosten, vergader- en opleidingskosten van de dekens en de kosten voor instandhouding van het Kenniscentrum Wwft. In 2020 is daar **€ 423.666** aan uitgegeven, waarvan **€ 305.375** is besteed aan automatisering, waaronder het registratiesysteem Amadeus.

In 2020 heeft een belangrijke ontwikkeling plaatsgevonden waarbij de Algemene Raad van de NOvA heeft besloten om in 2021 te **experimenteren met de incasso** van de jaarlijkse lokale bijdrage van de advocaat via de jaarlijkse landelijke bijdrage van de NOvA, voor het gedeelte dat toe te rekenen is aan de directe (toezicht)kosten van het dekenberaad. Voorheen verliep de inning van die kosten van het dekenberaad via de financiële bijdrage van de lokale orden. Daarmee is er ook voor gekozen om in 2021 de verantwoording voor besteding van dit deel van het toezichtbudget, af te leggen aan het College van Afgevaardigden.

AMADEUS

Een van de hulpmiddelen om de Wpta evenwichtig uit te voeren, is het registratiesysteem Amadeus waarmee de dekens alle informatie vastleggen die relevant is voor het toezicht op de advocatuur. In Amadeus staan bijvoorbeeld de registratie van de advocaten, de datum van beëdiging, de kantoorgegevens, de eventuele tuchtrechtelijke geschiedenis maar ook de klachtendossiers en bemiddelingsdossiers. Sonja Koorn van het arrondissement Zeeland-West-Brabant, is vanaf de start van Amadeus in 2015 betrokken bij het project, eerst in de testwerkgroepen en vanaf 2017 als functioneel beheerder. Koorn werkt voor de uitvoer van het beheer samen met Petra van den Broek (Midden-Nederland) en Petri Paeper (Amsterdam). In maart 2021 is Koorn tactisch beheerder en informatiemanager van Amadeus geworden. 'We zijn in 2020 vooral bezig geweest om Amadeus te verfijnen en beter in te richten, dat is een continu proces'.

Koorn was bij de start van Amadeus aanwezig omdat haar arrondissement Zeeland-West-Brabant een early adapter was van het systeem. Amadeus is speciaal ontworpen voor de orde. Een variant van het computersysteem werd al gebruikt door enkele Nederlandse gemeenten. Voor 2017 hanteerde iedere orde haar eigen registratiemethode, meestal bestaande uit Excel documenten uitgedraaid op papier. Deze wijze van registratie maakte een modern toezicht lastig, onderlinge vergelijkingen en uitwisselingen lukten vaak niet, het oude systeem was bovendien gebruikersonvriendelijk en niet veilig.

Amadeus heeft veel voordelen volgens Koorn. Belangrijk is de uniformiteit van het systeem, een beheerder uit bijvoorbeeld Limburg kan werken met het systeem uit Amsterdam. Een deken kan veel sneller bepaalde dossiers inzien en probleemgevallen eerder signaleren. Het scheelt ook papier, we werken nu volledig papierloos. Amadeus is ook gemakkelijk via tablet of telefoon in te zien. Dankzij Amadeus konden we ook in de coronatijd doorwerken.

BIJLAGEN

- I Wwft Themaonderzoek 2019 - 2020
- II Uitkomsten van de vragenlijst Wwft
- III Jaarverslag Kenniscentrum Wwft
- IV Gebruikte afkortingen
- V Cijfers 2020

BIJLAGEN I

WWFT THEMAONDERZOEK 2019 – 2020

In opdracht van het dekenberaad heeft de unit FTA in 2019-2020 een Wwft themaonderzoek uitgevoerd. Het betrof een landelijk onderzoek bij 50 kantoren (groot, middelgroot en klein) naar de opzet en werking van het Wwft beleid van desbetreffend kantoor. Bij deze 50 kantoren waren in totaal 1.028 advocaten werkzaam. De kantoren zijn op a-selecte basis geselecteerd en beogen een adequate afspiegeling te geven van kantoren die minimaal één Wwft plichtige dienst verleend hebben in de onderzoeksperiode van 1 januari 2017 tot en met 30 juni 2019.

Het onderzoek zag onder meer op de volgende vragen:

- (i) is het Wwft-risicobeleid schriftelijk en adequaat vastgelegd?
- (ii) wordt het cliëntenonderzoek op een juiste wijze uitgevoerd?
- (iii) is sprake van een adequate Wwft-administratie?
- (iv) worden de regels over de melding van een ongebruikelijke transactie op een adequate wijze nageleefd?
- (v) wordt voldaan aan de opleidingsverplichtingen en is dit adequaat geborgd binnen het kantoor?

De individuele rapportages zijn gedeeld met de lokale dekens en aan de advocatenkantoren terugg koppeld. De individuele dekens beslissen per kantoor of er aan de hand van de uitkomsten nadere toezichtacties moeten worden ondernomen.

De belangrijkste conclusies zijn dat alle onderzochte advocatenkantoren ter uitvoering van de verplichtingen van de Wwft een goed beeld hebben van hun cliënten en wat de aard van de gevraagde diensten is. Bij de onderzochte advocatenkantoren zijn middels de deelwaarnemingen op dossierniveau slechts in een beperkt aantal gevallen onderliggende transacties aangetroffen waarbij de afweging inzake ongebruikelijkheid gemaakt is c.q. gemaakt zou moeten worden.

In dergelijke gevallen worden in het afwegingsproces kantorgenoten, de kantoorverantwoordelijke voor de Wwft, een eventuele Compliance Officer en/of het Kenniscentrum Wwft geraadpleegd. Ook de opleiding inzake de Wwft wordt bij vrijwel alle onderzochte advocatenkantoren serieus genomen.

Op basis van de resultaten van het themaonderzoek heeft de unit FTA diverse aanbevelingen gedaan, zowel aan de dekens als voor de advocatuur. Het dekenberaad gaat hier in 2021 mee aan de slag.

Tijdens het onderzoek zijn de volgende bevindingen gedaan:

Risicobeleid

- Het algehele beeld is dat de onderzochte kantoren goed in beeld hebben wie hun cliënten zijn en welke zaken zij voor hen behartigen.
- Ongeveer de helft van de bezochte kantoren heeft gebruik gemaakt van de risicomodellen die door de orde beschikbaar zijn gesteld.
- In een significant aantal gevallen kan meer aandacht worden besteed aan het kantoor specifiek maken van het risicobeleid en het inschatten van het risiconiveau van de cliënten en het daarbij gebruiken en onderbouwen van de voorgeschreven risicofactoren.

Cliëntenonderzoek

- Een gedeelte van de onderzochte kantoren geeft aan bezig te zijn met het digitaliseren van de dossiers of dit al te hebben gedaan. Het digitaliseren betekent in alle gevallen dat de cliëntgegevens opnieuw onder de loep worden genomen. Ten opzichte van het eerder uitgevoerde Wwft onderzoek in 2015/ 2016 is een verbetering waarneembaar.

- Een deel van de onderzochte kantoren ervaart (nog steeds) regelmatig weerstand van cliënten of van de eigen advocaten bij het identificeren van bestaande cliënten onder het Wwft regime. Het meest gehoorde argument is dat de cliënt al jaren bij het kantoor bekend is en men de cliënt het liefst niet nogmaals vraagt om een kopie van een identiteitsbewijs.

- Advocatenkantoren zijn zich er in relatie tot de bevindingen van het eerder uitgevoerde themaonderzoek in 2015-2016 meer van bewust dat het periodiek verifiëren van de identiteit van de client, ook bij andere Wwft instellingen (bv. banken, notarissen) gevraagd wordt.

Meldingen ongebruikelijke transacties

- Bij de meerderheid van de kantoren vindt (indien van toepassing) een zorgvuldige en gemotiveerde afweging plaats of er sprake is van een ongebruikelijke transactie, en of er al dan niet gemeld dient te worden.

- Tijdens het onderzoek is bij een aantal grote kantoren geadviseerd voor elke discipline binnen het kantoor een apart FIU-account aan te maken. Op deze wijze belanden de meldingen per discipline bij de FIU en wordt voorkomen dat bijvoorbeeld de meldingen aangaande de advocatentak van het kantoor, worden geteld als meldingen aangaande de notaristak.

- Deze kantoren hebben gevolg gegeven aan het advies van de unit in dit verband. Dit heeft geresulteerd in 7 meldingen die alsnog via het FIU-advocatenportaal zijn gedaan. Van de onderzochte kantoren hebben 2 kantoren in de onderzochte periode meldingen gedaan vanwege een ongebruikelijke transactie bij de FIU. Naar aanleiding van de kantoorbezoeken tijdens het onderzoek is daarnaast 1 melding van een (voorgenomen) ongebruikelijke transactie gedaan, die anders vermoedelijk achterwege gebleven was.

Opleiding

- Van bijna alle kantoren gaan de kantoorverantwoordelijken voor de Wwft naar (externe) Wwft cursussen. Hiermee wordt voldaan aan artikel 3 van de Beleidsregel Wwft toezicht 2018 van de dekens. Bij een enkel kantoor moest worden aangegeven dat het niet volstaat om een medewerker van het kantoor een cursus te laten volgen maar dat de kantoorverantwoordelijke voor de Wwft dit moet doen.

- Extern verworven Wwft kennis mag intern worden overgedragen aan collega-advocaten. Er zijn vooralsnog geen nadere eisen gesteld aan de kwaliteit en kennis van de interne opleider. In de praktijk is gebleken dat de kwaliteit en effectiviteit van interne opleidingen varieert.

- Structureel overleg: vrijwel alle onderzochte kantoren hebben aangegeven periodiek structureel overleg te voeren over de nieuwe zaken die worden geopend. Hierbij worden de Wwft aspecten van een zaak besproken (indien als zodanig onderkend) met de verantwoordelijken in kwestie. Veelal is de verantwoordelijke een advocaat/partner die het meest in aanraking komt met de Wwft, dan wel een lid van het dagelijks bestuur van een kantoor.

Aandachtspunten voor advocatenkantoren

De dekens geven advocaten en advocatenkantoren graag de volgende adviezen mee bij het aannemen en behandelen van Wwft-gerelateerde zaken:

1. Draag zorg voor een pro-actieve invulling van de compliance functie ter bevordering van de effectiviteit van de compliance functie.
2. Het op schrift stellen van het kantoor specifieke risicobeleid van het kantoor. Hiervoor kunnen de beschikbare risicomodellen als basis worden gehanteerd. Beschikbare modellen zonder enige kantoor specifieke aanpassing/aanvulling voldoen niet.
3. Zorg voor een specifieke omschrijving van de werkzaamheden in de opdrachtbevestiging, zodat van meet af aan duidelijk is of de dienstverlening in eerste aanleg al dan niet Wwft plichtig is.
4. Borg dat (nieuwe) cliënten zich bewust zijn van de mogelijkheid dat de Wwft van toepassing kan zijn. Neem daartoe bij voorkeur in de opdrachtbevestiging een aparte Wwft paragraaf op.
5. Richt het systeem zodanig in dat zo vroeg mogelijk in het proces van de aanneme van nieuwe zaken een onderscheid wordt gemaakt in zaken die kwalificeren als Wwft plichtige dienst of niet. Een manier om dat te doen is via een beslisboom of stroomschema op het moment dat een nieuwe cliënt wordt aangenomen. Bijkomend voordeel is dat meteen de hierboven genoemde omschrijving van de te leveren dienst kan worden meegenomen.

6. Borg dat de risico-inschatting aantoonbaar is afgerond en voorzien van een adequate onderbouwing alvorens de dienstverlening te starten.
7. Leg alle handelingen in een Wwft dossier opvraagbaar vast.
8. Het aanleggen van een aparte Wwft administratie voor zaken waarop de Wwft van toepassing is, c.q. het markeren van Wwft-plichtige zaken in de gebruikte software.
9. Maak bij de FIU een advocatuur specifiek account aan. Dit heeft als voordeel dat de FIU via dat account voor de advocatuur relevante ontwikkelingen communiceert. Deze aanbeveling geldt met name voor advocatenkantoren die conform de beleidsregel Toezicht Wwft 2018 een compliance functie moeten hebben, (middel) groot zijn en/of relatief veel Wwft plichtige dienstverlening hebben.
10. Indien er overwegingen inzake eventuele ongebruikelijkheid van een transactie zijn geweest documenteer deze dan in het dossier.
11. Borg dat van de interne Wwft-cursussen naast de namen van de deelnemers ook de behandelde stof uitgebreid en opvraagbaar wordt vastgelegd.

UITKOMSTEN VAN DE VRAGENLIJST WWFT

Aanleiding

Ter voorbereiding op de evaluatie van de FATF en om als dekens beter inzicht te krijgen in (het landelijke toezicht op) de naleving van de Wwft, is in 2020 besloten om hier nader onderzoek naar uit te voeren bij advocatenkantoren.

In december 2020 is een vragenlijst Wwft voorgelegd aan alle advocatenkantoren waarvan (een van) de advocaten in de CCV 2019 hebben aangegeven dat hij/zij Wwft diensten verlenen. De uitkomsten van deze vragenlijst zijn per arrondissement en op landelijk niveau verzameld. Op 1 januari 2019 stonden er in totaal 17.784 advocaten ingeschreven en waren er in totaal 5.466 kantoren. 4.711 advocaten hebben in de CCV 2019 aangegeven dat zij in dat jaar Wwft diensten hebben verleend. Dit is 26% van het totaal aantal advocaten.

Hoofdpijnen uitkomsten

Op grond van de Wwft uitvraag onder de advocatuur zijn de volgende bevindingen gedaan:

- Bij 1.265 kantoren is de uitvraag naar de extra vragenlijst Wwft gedaan. Hierop zijn 1.069 opgaven ingediend.
- 867 kantoren hebben aangegeven dat zij Wwft diensten hebben geleverd in 2019. Dat betekent ook dat 202 kantoren (19%) aangeeft dit niet te doen, terwijl een van hun advocaten dit eerder in de CCV wel bevestigd hebben.
- 848 kantoren hebben hun risicobeleid schriftelijk vastgelegd. Hiervan hebben 49 kantoren dat beleid vóór 2018 beschreven, dus vóór de wijziging van de Wwft van dat jaar.
- Bij de Wwft-kantoren is gemiddeld 10% van alle zaken een Wwft-dienst. Er zijn 34 kantoren, die alle zaken als Wwft-dienst hebben gedefinieerd en 54 kantoren die aangeven dat zij tussen de 50% en 100% Wwft diensten uitvoeren, waaronder zowel grote kantoren als kleine kantoren. Van de 88 kantoren boven de 50% hebben er 28 geen compliance officer.
- 47 kantoren hebben opgegeven dat zij wel Wwft-zaken geopend hebben, maar geen cliëntonderzoek hebben uitgevoerd.
- 40 kantoren hebben één of meer cliënt(en) in een risicoland gemeld en 43 keer werd een UBO in een risicoland vastgelegd.
- 23 kantoren hebben een PEP als client geregistreerd en 40 kantoren een UBO, die PEP is.
- 22 kantoren hebben een ongebruikelijke transactie gemeld en in totaal zijn volgens de uitkomsten 44 meldingen gedaan. Dit aantal komt niet overeen met de 52 meldingen die volgens de FIU daar zijn binnen gekomen.
- 14 kantoren hebben één of meer keren een melding overwogen en de reden hier van opgegeven.

Mogelijke risico's

De dekens signaleren op grond van de uitkomsten van het Wwft onderzoek de volgende risico's bij advocaten en advocatenkantoren. De dekens zullen hier, ieder in het eigen arrondissement, mee aan de slag gaan.

- Kantoren die bij de CCV hebben aangegeven Wwft diensten te leveren, maar in de nieuwe uitvraag aangeven dit niet te doen. Het risico bestaat dat hier kantoren tussen zitten die nu bewust een ander antwoord geven en daarmee een nader onderzoek willen ontlopen.
- Kantoren die een risicobeleid hebben dat dateert van vóór 2018, het identificeren cliënten met een verhoogd risico mogelijk niet of onvoldoende.
- Bij de kantoren met meer dan 50% zaken die onder de Wwft vallen, en die hebben aangegeven dat zij geen compliance officer hebben, bestaat een hoger risico dat cliëntenonderzoek onvoldoende wordt uitgevoerd of dat ongebruikelijke transacties niet worden herkend.
- Kantoren die aangeven wel Wwft diensten uit te voeren, maar geen cliëntonderzoek uit te voeren, voldoen niet aan de verplichte CDD.
- De kantoren die cliënten hebben bediend met een UBO in een risicoland, of die een PEP als cliënt hebben, hebben mogelijk onvoldoende cliëntonderzoek uitgevoerd of gedocumenteerd.
- Kantoren die een melding ongebruikelijke transacties hebben overwogen, hebben mogelijk ten onrechte geen melding gedaan.

BIJLAGEN III

JAARVERSLAG KENNISCENTRUM WWFT 2020

In het bureau van de orde van advocaten Den Haag is het landelijk Kenniscentrum Wwft gevestigd. Het Kenniscentrum is in 2013 gestart op initiatief van het dekenberaad en in overleg met de NOvA/AR die ook een startsubsidie beschikbaar heeft gesteld. Advocaten uit het hele land kunnen aan dit centrum vertrouwelijk hun vragen betreffende de Wwft voorleggen en advies over de Wwft inwinnen. Doel van het Kenniscentrum is bewustwording van advocaten ten aanzien van de verplichtingen van advocaten, het geven van informatie bij vragen en het geven van advies bij de uitvoering van de wettelijke voorschriften. Een laagdrempelig Wwft-loket voor alle advocaten in het land.

De medewerkers van het Kenniscentrum staan advocaten telefonisch en schriftelijk te woord. Zij nemen ook deel aan overlegplatformen met andere bij de Wwft betrokken organisaties, zoals de NOvA, de Commissie Meldplicht van de ministeries van Justitie en van Financiën, de FIU. De adviezen en overleggen met advocaten worden strikt vertrouwelijk behandeld. Het Kenniscentrum wordt voorts betrokken bij de ontwikkeling en uitwerking van toezichtbeleid op het gebied van de Wwft.

In de Beleidsregel toezicht Wwft 2018, met daarbij de risicoprofielen, gepubliceerd op alle lokale orde websites, is het landelijke beleid vastgelegd.

In 2020 heeft het Kenniscentrum 219 adviesaanvragen behandeld. Dit is een lichte toename ten opzichte van het aantal van 205 in 2019.

Deze verzoeken om advies hadden betrekking op de volgende onderwerpen:

Wet- en regelgeving Wwft

art. 1 lid 1 Wwft (ongebruikelijke transacties)	3
art. 3 e.v. Wwft (cliëntonderzoek, incl. UBO)	33
art. 10 lid 1 Wwft	3
art. 16 Wwft	15
art. 33 lid 2 sub b Wwft	1
art. 35 Wwft (opleiding)	62

Horend bij Wwft

Beleidsregel Toezicht Wwft 2018	7
---------------------------------	---

Toepasselijkheid van de Wwft

Algemene toepasselijkheid	55
Op buitenlandse cliënten	1
Op advocaat in dienstbetrekking	2
Reikwijdte van de Wwft	2

Opleiding

CCV	6
-----	---

Gelden

Advies over aannemen contant geld	1
-----------------------------------	---

Derdengeldenrekening	1
----------------------	---

Beheer van geld	6
-----------------	---

Praktijk

Protocollen in handboeken	1
---------------------------	---

Modellen voor kantoor	1
-----------------------	---

Algemene handleiding Wwft	2
---------------------------	---

Modellen voor risicobeleid en -profielen	1
--	---

Overig

Diversen	15
----------	----

Aangaan van overeenkomst van opdracht	1
---------------------------------------	---

Uit de toename van het aantal verzoeken van advocaten kan worden afgeleid dat advocaten het Kenniscentrum beter weten te vinden. De CCV en de Wwft-uitvraag hebben daar mede aan bijgedragen. Advocaten zijn zich steeds meer bewust van de reikwijdte van de Wwft. Advocaten stellen niet alleen vragen over de uitleg van de regelgeving, maar leggen ook concrete zaken voor. Ook dekens en medewerkers van verschillende bureaus hebben zaken voorgelegd aan het Kenniscentrum.

De medewerkers van het Kenniscentrum, in 2020 mr. A.H. (Albertine) Bollemeijer en mr. C.P. (Clara) Wesselink-van Dijk, hebben het afgelopen jaar een cursus verzorgd ten behoeve van de dekens en de medewerkers van de verschillende bureaus. Mr. Bollemeijer heeft tevens als docent opgetreden tijdens een cursus voor advocaten.

Het dekenberaad is geadviseerd over verschillende kwesties inzake het toezichtbeleid. Het Kenniscentrum is tevens betrokken bij de evaluatie van de Beleidsregel toezicht Wwft 2018. Ook in 2021 zal het Kenniscentrum advocaten en het dekenberaad inhoudelijk op Wwft gebied blijven adviseren.

BIJLAGEN VI

GEBRUIKTE AFKORTINGEN

ACM

Autoriteit Consument & Markt

BES

Bonaire, St. Eustasius, Saba

CCV

Centrale Controle op de Verordening

CvT

College van Toezicht

FATF

Financial Action Task Force

FIU

Financial Intelligence Unit-Nederland

IND

Immigratie- en Naturalisatiedienst

NOvA

Nederlandse orde van advocaten

ONK

Opgave Nieuw Kantoor

RvR

Raad voor Rechtsbijstand

unit DTA

unit Dekenaal Toezicht Advocatuur

unit FTA

unit Financieel Toezicht Advocatuur

Voda

Verordening op de advocatuur

WODC

Wetenschappelijk Onderzoek- en
Documentatiecentrum

Wpta

Wet positie en toezicht advocatuur

Wwft

Wet ter voorkoming van witwassen en
financieren van terrorisme

Arondissement:	TOTAAL	Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland-West-Brabant
Klachten 2020 (incl. totaal telling)												
TYPE KLACHTEN												
Klacht tegen de eigen advocaat	1.098	221	106	79	68	153	61	70	74	43	164	59
Klacht tegen de advocaat van de wederpartij	976	217	94	65	68	145	74	58	70	32	115	38
Klacht van advocaat tegen advocaat	212	60	39	12	6	31	13	8	6	4	23	10
Klacht van de deken	93	23	12	4	3	11	5	4	7	6	10	8
Klacht tegen de deken	112	35	10	3	19	9	4	6	8	4	8	6
Overig	235	29	23	23	12	19	12	16	60	20	15	6
Totaal aantal klachten	2.726	585	284	186	176	368	169	162	225	109	335	127
ONDERWERPEN PER TYPE KLACHT												
<i>Eén klacht kan steeds meerdere onderwerpen hebben.</i>												
Klachten over de eigen advocaat	Aantal											
Kwaliteit van de dienstverlening	503	95	71	37	26	113	22	24	38	17	43	17
Beleidsvrijheid	60	7	39	1	1	2	1	3	1	1	3	1
Opracht	109	7	24	8	9	5	23	12	5	3	7	6
Vrijheid terugtrekken / Bijstand weigeren	61	7	15	6	3	0	6	2	9	2	5	6
Communicatieve cliënt / Bejegening	123	14	17	7	12	6	6	3	13	12	29	4
Gehemhoudingsplicht	23	1	12	1	4	0	2	0	1	0	0	3
Termijnen	20	3	1	2	3	2	0	3	1	2	0	3
Traagheid	131	26	15	8	10	5	14	11	6	13	21	2
Informatieverschaffing / Instemming cliënt	151	33	5	31	17	8	5	25	2	7	10	8
Financiën algemeen	111	17	16	1	6	14	11	10	11	1	21	3
Vereiste schriftelijke vastlegging	12	1	1	2	3	1	1	0	1	1	1	0
Declaratie / Aanvullende zekerheid / Incasso	104	22	8	30	7	12	2	2	1	4	9	7
Retentierecht	20	4	1	0	2	0	1	2	1	1	8	0
Toevoegingsmogelijkheden en aanvraag	15	1	1	1	2	1	0	1	3	2	3	0
Toevoeging en financiën	53	8	9	1	6	5	5	4	3	2	9	1
Belangenverstrengeling	49	6	1	3	15	4	4	6	2	2	4	2
Juridische kwaliteit	26	0	6	9	1	4	0	0	1	3	1	1
Tekortkoming in de dienstverlening	66	12	9	18	0	5	0	4	3	2	8	5
Andere bezwaren	35	6	7	2	6	1	3	1	1	4	3	1
Totaal	1.672	270	258	168	133	188	106	113	103	79	185	69
Klachten over de advocaat van de wederpartij	Aantal											
Vrijheid / Ruimte van handelen	274	22	23	13	26	83	13	23	4	10	47	10
Grievende uitlatingen / Dreigementen / Berichten deken	186	44	24	8	12	22	18	11	14	3	22	8
Bewust gebruik onjuiste gegevens / informatie	200	43	20	17	18	21	21	10	16	8	19	7
Rechtsmaatregelen	71	25	9	3	4	4	10	6	8	0	0	2
Schikkingsonderhandelingen	16	2	2	1	3	7	1	0	-	0	0	0
Inbreuk op belangen wederpartij	294	73	29	36	17	8	35	20	42	12	13	9
Andere bezwaren	124	33	19	16	0	15	4	6	3	12	14	2
Totaal	1.165	242	126	94	80	160	102	76	87	45	115	38
Klachten van advocaten tegen advocaten	Aantal											
Tegenstrijdige belangen	8	1	3	1	0	1	1	0	-	0	1	0
Confraternele correspondentie	13	6	3	0	0	1	1	1	-	0	0	1
Financiële verplichtingen / Toezeggingen	34	8	2	1	0	0	0	0	-	0	3	0
Overname van zaken	21	6	4	0	1	5	1	0	-	2	1	1
Regels m.b.t. de juridische strijd	87	18	15	8	2	14	10	4	3	0	11	2
Onwillendheid	52	11	8	1	4	7	7	4	4	0	3	3
Andere bezwaren	44	10	10	7	0	6	0	1	1	2	4	3
Totaal	239	60	45	18	7	34	20	10	8	4	23	10
Overige klachten	Aantal											
Tegen advocaat als tuchtrechter	2	0	0	1	0	1	0	0	-	0	0	0
Tegen advocaat privé	14	1	2	6	0	0	2	1	-	1	1	0
Tegen advocaat andere hoedanigheid	116	3	13	9	5	2	7	11	56	6	4	0
Van derden tegen advocaat	58	12	6	4	6	3	3	3	3	2	10	6
Tegen kantoor/samenwerkingsverband	8	5	0	0	0	1	0	1	-	1	0	0
Tegen patroon / stagiaire	3	0	0	0	0	0	0	0	-	0	0	0
Andere bezwaren	32	8	2	3	0	11	0	0	1	7	0	0
Totaal	230	29	23	23	11	18	12	16	60	17	15	6

Arondissement:	TOTAAL	Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland-West-Brabant
Klachten 2020 (incl. totaal telling)												
Andere bezwaren	32	8	2	3	0	11	0	0	1	7	0	0
Totaal	230	29	23	23	11	18	12	16	60	17	15	6
Dekenbezwaren	Aantal											
Kantoorhouden (art. 12 AW)	1	1	0	0	0	0	0	0	-	0	0	0
Inbreuk op gedragsregels	18	3	0	1	0	0	2	7	0	3	0	0
Onvoldoende kwaliteit	8	0	0	1	0	2	1	2	2	0	0	0
Stagezaken	0	0	0	0	0	0	0	0	-	0	0	0
Uitvoering tuchtrechtelijke maatregel	0	0	0	0	0	0	0	0	-	0	0	0
Niet meewerken onderzoek van de deken	22	12	0	1	3	0	0	1	-	0	3	2
Vakbekwaamheid	5	0	0	0	0	1	0	0	2	0	0	2
Praktijkstructuren en kantoornaam	0	0	0	0	0	0	0	0	-	0	0	0
Praktijkuitoefening in dienst	0	0	0	0	0	0	0	0	-	0	0	0
Kantoororganisatie	8	2	0	0	0	1	0	0	-	1	4	0
Financiële administratie	10	1	0	2	0	3	0	1	3	0	0	0
Derdengelden	7	0	1	0	0	1	0	0	1	4	0	0
Beroepsaansprakelijkheid	4	3	0	0	1	0	0	0	-	0	0	0
Contante betalingen	4	0	0	0	0	0	0	0	1	2	0	1
Klachten en geschillenregeling	0	0	0	0	0	0	0	0	-	0	0	0
Controle identiteit cliënt en wettigheid opdracht	2	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0
Informatievertrekking en opdrachtbevestiging	16	3	11	1	0	1	0	0	-	0	0	0
Cassatie	0	0	0	0	0	0	0	0	-	0	0	0
Resultaat gerelateerde beloning	3	0	0	1	0	2	0	0	-	0	0	0
Wwft	5	1	0	0	0	0	0	0	-	2	1	0
Wat in het algemeen niet betaamt	27	5	0	1	0	4	4	0	7	0	3	3
Totaal	140	31	12	8	4	15	8	6	24	9	14	8
Rechtsgebieden per klacht	Aantal											
Arbeidsrecht	146	29	18	9	6	29	14	5	7	3	15	11
Bestuursrecht + sociaal zekerheidsrecht	85	26	7	3	6	12	0	3	3	3	12	10
BOPZ	8	1	0	3	0	2	0	0	-	0	2	0
Curator + faillissementen	122	16	3	10	3	12	6	8	53	7	4	0
Civil - overig	815	191	87	43	74	67	55	59	49	34	116	40
Familieright	741	101	81	58	46	125	57	47	69	32	87	38
Huurrecht	122	33	8	1	15	22	2	4	5	3	24	5
Letselschade	79	14	7	9	2	15	1	3	6	3	18	1
Ondernemingsrecht	109	38	5	4	5	24	3	3	15	1	9	2
Strafrecht	183	54	15	13	13	33	9	8	5	20	4	4
Tuchtrecht	183	66	39	7	2	14	13	13	8	4	13	4
Vreemdelingenrecht	20	5	2	0	0	2	1	3	1	1	4	1
Overig	111	11	12	24	4	11	8	5	1	13	11	11
Totaal	2.724	585	284	184	176	368	169	162	225	109	335	127
Hoedanigheid van de klager	Aantal											
Advocaat	262	65	61	12	11	34	15	11	7	6	31	9
Bedrijf of instelling	217	52	9	11	11	42	14	7	15	13	30	13
Persoon	2.079	425	201	158	150	279	125	139	175	78	139	90
Persoon en advocaat samen	50	18	0	0	0	1	7	1	15	3	3	2
Deken	89	22	12	2	3	11	4	4	7	6	10	8
Bedrijf of instelling en advocaat samen	24	3	1	1	1	0	3	0	6	2	2	5
Anders	3	0	0	0	0	1	1	0	-	1	0	0
Totaal	2.724	585	284	184	176	368	169	162	225	109	335	127
Afhandeling klachten	Aantal											
Griffierecht niet betaald	174	21	48	0	3	31	0	22	45	2	0	2
Klacht bemiddeld door deken	37	15	0	1	0	14	0	4	-	1	2	0
Klacht geschikt	33	9	5	1	0	3	6	6	-	3	0	0
Klacht in ruste	252	86	29	0	4	30	19	19	45	8	8	4
Klacht in ruste na dekenstandpunt	143	3	0	0	53	0	18	1	-	12	34	22
Klacht ingetrokken	301	64	23	4	9	50	29	30	15	6	57	14
klacht naar geschillencommissie/andere instantie	6	0	0	0	1	0	1	0	4	0	0	0
Klacht naar Raad van Discipline	460	82	68	10	54	63	26	33	27	34	38	25
Niet toegankelijk	6	3	0	0	1	2	0	0	-	0	0	0
Niet van toepassing	86	25	1	0	51	5	0	2	-	2	0	0
Totaal	1.498	308	174	16	176	198	99	117	136	68	139	67
		53%	61%	9%	100%	54%	59%	72%	60%	62%	41%	53%

Arrondissement: Bemiddelingen 2020												
	TOTAAL	Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland-West-Brabant
Aantal bemiddelingen	367	68	51	27	26	45	49	25	14	6	38	18
Arrondissement: Adviezen 2020												
	TOTAAL	Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland-West-Brabant
onderwerp van het advies	Aantal											
Gedragsregel 1	26	-	5	3	-	2	1	2	6	-	4	3
Gedragsregel 2	24	6	2	-	5	2	3	-	4	-	1	-
Gedragsregel 3	88	8	9	4	8	13	11	4	12	3	10	6
Gedragsregel 4	6	1	2	-	-	1	-	-	2	-	-	-
Gedragsregel 5	4	1	-	-	2	-	-	1	-	-	-	-
Gedragsregel 6	15	4	1	3	2	1	1	-	2	-	1	-
Gedragsregel 7	6	-	1	1	-	1	1	-	1	-	1	-
Gedragsregel 8	3	-	2	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Gedragsregel 9	3	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gedragsregel 10	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Gedragsregel 11	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Gedragsregel 12	20	3	8	2	-	-	-	-	5	-	2	-
Gedragsregel 13	7	2	-	-	-	-	3	-	1	1	-	-
Gedragsregel 14	100	6	19	8	7	22	10	6	11	5	4	2
Gedragsregel 15	151	22	18	12	-	18	19	6	26	4	17	9
Gedragsregel 16	13	-	-	1	6	-	2	-	2	-	2	-
Gedragsregel 17	104	15	14	7	5	10	12	10	10	2	11	8
Gedragsregel 18	5	1	-	-	-	1	-	-	1	-	-	1
Gedragsregel 19	36	9	4	2	2	2	-	3	8	1	3	2
Gedragsregel 20	5	3	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-
Gedragsregel 21	46	7	8	2	2	3	3	-	13	2	5	1
Gedragsregel 22	4	-	1	1	-	-	-	-	2	-	-	-
Gedragsregel 23	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gedragsregel 24	22	1	7	-	-	1	7	1	3	1	1	-
Gedragsregel 25	16	7	1	2	1	2	-	-	3	-	-	-
Gedragsregel 26	43	4	3	3	2	7	6	4	11	2	1	-
Gedragsregel 27	45	4	4	5	1	4	8	1	9	1	8	-
Gedragsregel 28	38	8	3	2	1	11	4	1	3	-	3	2
Gedragsregel 29	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gedragsregel 12 oud	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gedragsregel 13 oud	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hoofdstuk 4 Voda	91	-	27	2	-	42	15	-	4	-	1	-
Hoofdstuk 5 Voda	38	1	4	2	1	8	14	1	6	-	1	-
Hoofdstuk 6 Voda	82	4	12	7	1	13	12	2	6	-	20	5
Overig (adviezen en informatieverzoeken)	790	291	68	7	39	45	44	27	216	34	15	4
Totaal	1.834	409	226	76	86	209	178	70	368	57	112	43
Aanwijzing advocaat ex art. 13 Advocatenwet												
	Aantal											
aantal verzoeken tot aanwijzing advocaat	284	40	56	20	37	14	9	34	28	14	23	9
aantal aangewezen advocaten	63	-	5	3	20	2	5	11	8	6	2	1
Geschiedenregeling rechtsbijstandverzekering												
	Aantal											
geschiedenregeling	90	11	10	10	-	3	11	3	17	4	9	12

Bestuursrechtelijke middelen 2020												
TOTAAL	Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland-West-Brabant	
Gehanteerde bestuursrechtelijke bevoegdheden												
Aantal	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Boete	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dwangsom	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dekenbezwaren 2020												
Aantal	86	23	12	2	3	7	5	4	6	6	10	8
Aantal dekenbezwaren	86	23	12	2	3	7	5	4	6	6	10	8
Aantal	81	23	11	2	3	7	1	4	6	6	10	8
Naar Raad van Discipline*	81	23	11	2	3	7	1	4	6	6	10	8
* Waarvan gegrond verklaard	30	6	0	0	2	3	0	3	1	4	8	3
Naar Hof van Discipline	20	2	11	0	0	0	0	1	0	1	5	0
Arrondissement: Opgave nieuw kantoor (ONK) 2020												
TOTAAL	361	83	31	17	19	39	28	17	30	10	46	41
ONK	361	83	31	17	19	39	28	17	30	10	46	41
Arrondissement: CCV 2019 ingevuld in 2020												
TOTAAL	17.657	5.638	1.902	1.179	741	1.811	838	766	1.144	656	2.021	961
Aantal ontvangen CCV-opgaven	17.657	5.638	1.902	1.179	741	1.811	838	766	1.144	656	2.021	961
Voldaan	14.582	4.319	1.750	800	516	1.684	751	737	1.108	504	1.794	619
Voldaan na actie	2.473	1.124	112	239	199	76	65	10	22	94	216	316
Afspraak met de deken	461	189	40	19	26	38	22	19	13	58	11	26
Niet voldaan	141	6	-	121	-	13	-	-	1	-	-	-
Arrondissement: S-dossiers 2020												
TOTAAL	Aantal	Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland-West-Brabant
AANLEIDING	Aantal	Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland-West-Brabant
Advies	9	4	2	0	1	0	1	0	0	0	0	1
Bemiddeling	9	2	0	0	2	2	1	0	0	0	1	0
Kantoorbezoek	45	6	1	5	2	0	9	1	15	4	2	0
CCV	149	84	0	0	16	22	3	2	16	0	0	6
Opgave nieuw kantoor	3	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
Klacht	93	15	5	6	5	13	15	16	4	3	9	2
Geschillencommissie	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0
Stage aangelegenheden	36	0	0	0	2	2	0	1	8	0	0	1
Eigen melding of eigen verzoek	100	16	12	11	5	10	7	4	9	4	6	16
Signaal Rechterlijke Macht	46	5	8	4	1	7	4	1	0	5	8	3
Signaal OM	48	13	2	4	1	4	5	0	9	0	5	5
Signaal Raad voor Rechtsbijstand	34	6	3	1	1	7	1	1	8	2	3	1
Signaal IND	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Signaal derden	123	32	6	0	9	7	19	8	15	4	17	6
Thematisch toezicht, dekenberaad	11	0	0	0	3	2	0	2	0	0	0	4
Overig	140	37	1	15	3	2	3	1	38	3	17	20
Kengetallen	177	49	0	0	51	1	20	16	18	9	1	12
Totaal aanleiding	1.024	271	40	46	102	79	88	54	140	35	91	78

Arrondissement:	TOTAAL	Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland-West-Brabant
5-dossiers 2020												
NALEVINGSTOEZICHT	Aantal											
Kantoorhouden/art 12 Advocatenwet	15	1	1	0	2	3	0	1	1	0	1	5
Gedragregels/art. 46 Advocatenwet	174	19	23	10	10	9	23	8	25	3	26	18
Onvoldoende kwaliteit	35	4	3	0	1	5	6	6	4	1	4	1
Uitvoering tuchtrechtelijke maatregel	11	0	0	0	0	4	0	4	0	0	3	0
Overig	76	35	5	1	5	6	2	9	1	7	1	4
Totaal nalevingstoezicht	572	158	36	18	36	60	58	32	54	16	46	58
FINANCIEEL TOEZICHT	Aantal											
Financiële administratie	21	4	0	8	0	4	1	0	2	0	2	0
Derdengelden	24	4	1	0	0	3	4	3	3	4	1	1
Contante betalingen	7	0	0	0	0	2	0	0	2	1	0	2
Wwft	24	2	2	4	5	1	1	3	2	0	0	4
Financiële soliditeit	254	77	0	2	55	4	21	3	53	11	17	11
Overig	45	10	4	0	0	2	2	16	7	3	1	0
Totaal financieel toezicht	375	97	7	14	60	16	29	25	69	19	21	18
TOELATINGSTOEZICHT	Aantal											
Nader onderzoek inzake inschrijvingsverzoek	10	4	0	0	1	1	0	0	3	0	1	0
Stagezaken	34	2	0	1	1	2	1	0	6	0	20	1
Totaal toelatingstoezicht	44	6	0	1	2	3	1	0	9	0	21	1
SPEERPUNTEN	Aantal											
Financiële positie/kwetsbaarheid van kantoren (Kennis van de) Wwft	180	49	1	2	53	4	20	1	47	2	0	1
Ennemanskantoren met extra kwetsbaarheid	22	2	0	4	2	2	3	3	2	0	0	4
Totaal speerpunten	24	1	1	0	1	2	0	6	6	0	0	7
Totaal speerpunten	226	52	2	6	56	8	23	10	55	2	0	12
GEBRUIKTE TOEZICHTMAATREGELEN	Aantal											
Boete	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Besluit Awb	14	0	0	0	1	1	0	1	2	3	0	6
Normoverdragend contact	344	72	4	13	81	11	13	23	70	4	20	33
Coach	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
Dekenbezwaar	82	23	12	2	2	7	5	1	10	6	7	7
Gedoogbesluit	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Last onder dwangsom	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Voorreken last onder dwangsom	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
60ab Spoedchorsing	2	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0
60b Schorsing	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
60c Onderzoek	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Geen toezichtmaatregel	182	35	5	2	15	17	19	3	28	7	27	24
Totaal gebruikte toezichtmaatregelen	626	131	21	17	99	36	38	28	111	20	55	70
Arrondissement:												
Opleidingen en cursussen 2020	TOTAAL	Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland-West-Brabant
Opleiding vanuit de bureaus	72	21	12	18	8	9	0	1	1	0	0	2
Waarvan Wwft	15	1	6	2	2	1	0	1	1	0	0	1
Arrondissement:												
Aantal fte's 2020	TOTAAL	Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland-West-Brabant
Fte's	51,44	0,00	7,20	6,20	3,70	6,76	4,00	3,50	4,85	2,50	8,00	4,73

Kantoorbezoeken 2020	Aanleiding bezoek			Totaal bezocht per 31-12-2020									
	Totaal kantoren per 1 januari 2020	Signaal	Aselect										
Arrondissement:													
Amsterdam	1.060	20	34	54									
Den Haag	609	3	39	42									
Gelderland	428	2	42	44									
Limburg	322	1	24	25									
Midden-Nederland	766	3	53	56									
Noord-Holland	358	5	37	42									
Noord-Nederland	300	2	16	18									
Oost-Brabant	398	-	28	28									
Overijssel	250	-	14	14									
Rotterdam	658	3	50	53									
Zeeland-West-Brabant	390	1	40	41									
TOTAAL	5.539	40	377	417									
Kantoorgrootte kantoorbezoeken 2020													
Arrondissement:	TOTAAL	Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland-West-Brabant	
grootte kantoor													
1 advocaat	283	36	27	32	18	47	29	9	21	9	35	20	
2-5 advocaten (kleine kantoren)	111	16	11	9	4	9	13	8	6	5	17	13	
6-10 advocaten (middelgrote kantoren)	16	2	2	3	1	0	0	1	1	0	1	5	
11-20 advocaten	3	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	1	
21-60 advocaten	4	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	2	
>60 advocaten	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Totaal	417	54	42	44	25	56	42	18	28	14	53	41	

COLOFON

Redactie

Redactie STARTPR

Fotografie

Het dekenberaad

Ontwerp

TDG Digital

Interviews

Lalita de Goederen-van Lamsweerde en Frank van der Schaar (STARTPR)

Dit jaarverslag is mede tot stand gekomen in samenwerking met de Projectgroep Verslaglegging dekenberaad 2020: Stella Groenhof, Inge Minkenberg, Birgitte Roest Crollius-Wijte en François van Vloten.

Met speciale dank aan Hans Vogels en Ruud van Gaalen en de prettige samenwerking met de NOvA.

Schrijf- en drukfouten voorbehouden.

April 2021

www.advocatenorde.nl/toezicht/dekenberaad

Het Dekenberaad

Postbus 30851

2500 GW Den Haag